№ 118 פרייז 2 קאפ. Lodzer Tageblatt.

לאָדזער טאָגעבלאַט

אבאָנעמענטס-פרייז: אין רוסלאנד: ח יאָר, 8 רובל ח חצי יאָר 4 רובל. ח פיערטעל יאָר 2 רובל. ח חודש 70 קאפ. אין אויסלאנד: ח חודש 1 רובל 25 קאפ. ענדערן דאס אדרעס 15 ק. אדרעסירט פון דער רעדאקציע און אדמיניסטראציע Лодзь, Петроковская 16.
:: אדרעס פאר דעפעשען: Лодзь. Тагеблатъ ::

רעדאקציע און אדמיניסטראציע
פעטריקויער 16, טעלעפאן 867.
פיליע אין וואַרשוי:
ח. רייזער, טווארדא 23, טעל. 17-63.

אנאנסען-פרייז: ח שורה פעטיט אין טעקסט 1.20 מרשמע אין דריטע זייט 60 ק. לעצטע זייט 80 קאפ., גרעסערע אנזאגען פערהאנדענס און השכצמטס-אנצייגען 1-טע זייט 1.50—לעצטע זייט 1 רובל. ניט אנגענומענע ארטיקלען ווערען ניט צוריקגעשיקט. פאר'ן אינהאלט פון שנאנסען און די רעדאקציע ניט פערענטווארטליך.
::

22 מאי (4 יוני) 1914. דאנערשטאג י' סיון תרע"ד זיבענטער יאהרגאנג

די וואהלען פון א פרעזידיום אין דער דומע.

ראדזיאנקא—פארזיצענדער; ווארון-סעקרעט — וויצע - פארזיצענדער.

פעטערבורג (פ.) אויף דער געכטיגער דומע-וויצונג האט דעם פאר-זיץ געפיהרט פראטאפאפאוו, וועלכער האט נעדאנקט דער דומע פאר דעם נכיר, וואס זי האט איהם ארויסגעוויזען אין אויסקלייבענדיג איהם פאר וויצע-פארזיצענדען.

עס הויבען זיך אן די ווייטערדיגע דעבאטען וועגען דער סמיעטע פונ'ם בילדונגס-מיניסטעריום.

פורישקעוויטש האלט א לענ-גערע רעדע, אין וועלכער ער פאלט אן אויפ'ן בילדונגס-מיניסטעריום פאר וואס מען דערלאזט אין די שולען כרעסנ-א-מאסיעס. וואס זענען שעדליך פאר דער רוסישער שול-יוגענד. רעדענדיג וועגען דער נייער „צרה"—דעם קינעמאטאגראף נעהמט פורישקעוויטש א קינעמאטאגרא-פישע לענטע און טארפט זי אין דער ריכטונג פון די רעכטע בייגען. אייניגע רעכטע דעפוטאטען הויבען אויף די לענטע און בעקוקען זי.

דער פארזיצענדער מאכט אויפמערק-זאם פורישקעוויטש'ן, אז דאס איז ניט-פאסיג, און בעט דעם רומע-פריסטאוו צוצוזעהען די לענטע.

די געהילף-פריסטאוועס נעהמען צו די לענטע.

די וואהלען פון א פרעזידיום.

נאכדעם ווי דער געהילף-מיניסטער, באראן טויבע ענטפערט אב פורישקע-ווימש'ען טרעט די דומע צו צו די וואהלען פון א פרעזידיום.

ביי דער באלאטירונג ווערט אלס פארזיצענדער אויסגעוועהלט ראדזיאנקא מיט 217 שטימען נעגען 9; אלס גע-הילף-פארזיצענדער ווערט געוועהלט ווארון-סעקרעט מיט 205 שטימען גע-גען 21.

ראדזיאנקא פערנעהמט דעם פארזי-צענדער-שטוהל ביי שטורמישע אפלא-דיסמענטען פון רעכטס און פון צענטר, דאן ווענדעט ער זיך צו דער דומע מיט א דאנק-רעדע.

ווייל פראטאפאפאוו האט זיך אבגע-זאגט צו באלאטירען זיך אלס ערשטער וויצע-פארזיצענדער, ווערט אלס אזעל-כער אנערקענט ווארון-סעקרעט.

וועגען בילדונגס-מיניסטעריום איז דאן ארויסגעטרעטען מיט א שארפע רעדע מיליוקאוו, וועלכער האט אנגעוויזען, אז די פאליטיק פון דער רעגיערונג בנוגע די מיטעל-שולען פערדארבט די יוגענד, מאכענדיג זי פאר קאריערים-טען, זעלבסטטערדער און רעוואלוציא-נערען.

נאכדעם ווי דער רעפערענט קאווא-לעווסקי רעזומירענדיג די דעבאטען געפינט, אז די פאליטיק פונ'ם בילדונגס-מיניסטעריום איז שעדליך פאר'ן לאנד, נעהט די דומע איבער צו בעטראכטען די סמיעטע פונקטענווייז.

אנ'אט ענטאט אויף הוערטא'ן.

ניו-יארק (סט.) פון מעקסיקא ווערט מיטגעטיילט, אז בעת דער פרע-זידענט הוערטא איז געפאהרען אין זיין פאלאץ, האט א המון סטודענטען פלוצ-לונג ארומגערינגעלט די קארעטע און אנגעהויבען צו שיעסען פון רעוואלווע-רען אויפ'ן פרעזידענט. הוערטא איז נצול געוואָרען פון דער שיסערײַ נאר די שוי-בען פון דער קארעטע זענען אויסגע-בראכען געוואָרען. פיער ארעסטירטע סטודענטען האט מען גלייך דערשאסען.

בלוטיגע אונרוהען אין פארטוגאל.

פארטוגאל (סט.) פון קאימבריי מעלדעט מען, אז דארט איז פארגעקו-מען א בלוטיגער צוזאמענשטויס צווי-שען רעפובליקאנער און מאנארכיס-טען, דערביי זענען צוויי פערזאָן דער-הרג'עט געוואָרען און 20 זענען שווער פערוואונדעט. מען האט ארעסטירט פיעל פערזאָנען און מען האט מאָביליזירט דאס מיליטער. די לאגע איז אנ'ערנסטע.

דער פרענק-פראצעס אין אמעריקא.

ווי אונזערע לעזער געדענקען נאך געווים איז מיט עטליכע חדשים צוריק פארגע-קומען א פראצעס אין אטלאנטא (שטאט דזשארדזשיא) אין אמעריקא, וואו דער יודישער יונגערמאן לעאָ פרענק איז פעראורטיילט געוואָרען צום טויט צו-ליעב דעם וואס דאס געריכט האט איינגעפונען, אז ער איז געווען דער מערדער פון דעם קריסטליכען מעדעל מערי פאגאן, עס איז אבער אויפגע-וויזען געוואָרען, אז פרענק האט קיין שום שיכות ניט געהאט צום מארד, און די ריכטער האָבען איהם נאר פער-אורטיילט דערפאר, ווייל זיי זענען גע-ווען בעאיינפלוסט פון אנ'אנטיסעמי-טישער אנטיצייט.

די גאנצע אמעריקאנישע פרעסע האט דעריבער געפאָדערט, אז דער פרענק-פראצעס זאל נאך א מאל רעווידירט ווערען.

ענדליך איז עס געשעהן. דער פרענק-פראצעס איז די טעג נאך א מאל פאר-גענומען אין אטלאנטא, און דאס גע-ריכט האט בעשלאסען צו מאכען א נייע אויספארשונג. דער בעוואוסטער געהיים-אגענט ווילאם בערנס, וועלכער האט אויסגערויקט זיין מיינונג, אז פרענק איז אונשולדיג, איז שיער נישט דערהרג'עט געוואָרען פון אייפנערענ-טען המון אין אטלאנטא, וועלכער איז אנטיסעמיטיש געשטימט.

ווי מען טיילט מיט, וועט איצט דער פראצעס פארקומען אין הויפט-געריכט פון דעם שטאט דזשארדזשיא און דאן וועט ער ערשט איבערגעהן אין דעם אבער-געריכט פון די פעראייניגטע שטאטען.

וויכטיג!!!

א געמויערטע רעמיזיע, אין וועלכע זיין אייגיגע יאָהר א איינגעפיהרט מעבעל-געשעפט איז אין נוטען פונקט פון 1-טען יולי צו פערמיעטען. צו ערפאה-רען ביים הויזווירט ל. לעשטשינסקי, גלאָווגא 57. 366

Dr. Aleksander Margolis
5696 ד"ר מעד.
אלכסנדר מארגאליס
מאָגען-קראנקהייטען
זיעלאנא 6, טעלעפאן 6-13
ביז 11 מארגענס און פון 4—7 נאכמיטאג.

אונזער מארגענדיגער פרייטאג-נומער וועט צווישען אנדערן אינטערעסאנטען מאטעריאל ענטהאלטען ארטיקלען, געדיכטע און פעליעטאנען פון
אברהם רייזען, עזרא גאלדין, מנחם, צבי, ב. עפעלבוים, ז. סעגאלאוויטש, י. שאיאק, ל. בערמאן און אנדערע.

100 רובל בעלאהנונג
איין בריליאנט

איז פערלוירען געוואָרען, געהעגדיג פון וסכארניא, פאלודניאווא ביז פעטריקויער שטר. 16. דער עהרליכער פינדער וועט נעבעטען עס אבצוגעבען געגען 100 רובל בעלאָהנונג אין אדמיניסטראציע פון „לאָדזער טאגעבלאט" וואו ער וועט אויך בעקומען די 100 רובל באלד אויסגעצאהלט.

היערמיט דריקען מיר אויס אונזער איינגיגסטען דאנק דער חברה „נושאי המטה" און „חסד של אמת" זאוויי אלע פערוואנדטע, פרייַנד און בעקאנטע וועלכע האָבען אנטייל גענומען אין לאדז דעם 2-טען טאג שבועות אין דער לויה פון אונזער טייערען טאַטע און פאטער
נ"ע אלחנן יעקב צאמבער
פון זדונסקא-וואלא.
גלייכצייטיג מאכען מיר בעקאנט, אז דאס געשעפט וועט ווי פריהער אונטער דער זעלבער פירמא ח. י. צאמבער געפיהרט ווערען.
684 די טיעפבטרויעבטע פרוי און קינדער.

היערמיט דריקען מיר אויס אונזער טיעפסטעס בעדויערן דער פרוי און קינדער פון אונזער פערשטארבענען געשעהרטען טאַטע
485
נ"ע אלחנן יעקב צאמבער
זיין אנדענקען וועט אונז שטעטס טייער בלייבען.
דאס פערזאנאל פון דער פירמא ח. י. צאמבער.

אויפגעבעוואָרען מעבעל געזעל-שאפט „ווייסלא"
אין אייגענע לאגערס. ס'ווערען אויך געגעבען הלוואות אויף מעבעל.
— פערפאקונגען און ציהונגען, — לאָדז, פעטריקויער 69, טעל. 28-90. וואַרשע, טרשעלקאווסקא 104, טעל. 88-66.
6382 15 7

אבגעוואָרפען טשעבעריאק'ס פראצעס מיט טארנאווסקי'ן.

ווער איז שולדיג אין דער שרעקליכער קאטאסטראָפע ביי קאנאדא?

טשעבעריאקאוואַ פערשפעטיגט ...

קיעוו (סט. צום ל. מ.) געלטען האָט אין אָקרוזשנאי סוד געזאָלט בע-טראכטן ווערען דער פראָצעס פון ווייראָ טשעבעריאק מיט טארנאָווסקי'ן, וועל-כען זי האָט אנגעקלאגט אין גערילט פאר רכילות. די טשעבעריאטשקע האָט זיך אָבער ניט געשטעלט אין גערעכט און דער פראָצעס איז דעריי-בער בטל געוואָרען.

ערשט ווען אלע זענען זיך שוין צו-גאנגען איז די טשעבעריאקאָווא גע-קומען און דערוויסענדיג זיך, אז די ריעלא איז בטל געוואָרען, האָט זי אָנגעהויבען צו זידלען דאָס געריכט, פארוואָס מען האָט ניט געוואָרט אויף איהר.

קארבאווסקיס ראפארט וועגען „לייזעל'ן".

קיעוו (סט. צום ל. מ.) דער גע-הילף-פראקוראר קארבאווסקי, וועלכער האָט ארויסגעגעבען דעם מכלומר'שטען „צדיק" לייזעל א קארטע וועגען שטיצע, ערקלערט אין זיין ראפארט צו דער העכערער מאכט, אז די געהיים-פאָליציי און די פאָליציי האָבען זיך אָבגעזאָגט איהם צו העלפען, דעריבער האָט ער געפונען פאר זיין פליכט אלס פראקו-ראר מיטצוהעלפען, אז די מעשה-פאסטאָוו זאָל קלאָר ווערען.

די שיף-קאטאסטראָפע ביי קאנאדא.

לאָנדאָן (סט.) די צייטונג קאָמיסיע, וואס איז בעשטימט געוואָרען פון דער קאנאדישער רעגיערונג, איז צוגעטראָטען צו דער אויספארשונג וועגען די סבות פון דער קאטאסטראָפע מיט דער „עמפרעס אָף איירלאנד". די ערקלערונגען פון דעם קאפיטאן פון דער נאָרוו-נישער קויהלען-שיף „סטאר-סטאר", וועלכע איז געוועזען די סבה פון דער קאטאסטראָפע, שטימען ניט מיט די ערקלערונגען פון קאפיטאן קענדעל, וועלכער האָט געפיהרט די „עמפרעס". די שיף „סטארסטאר" איז אָנגעקומען אין מאָנטרעאל און איז תיכף אויף א בעפעהל פון דער רעגיערונג קאָנפיס-קירט געוואָרען. נעגען דער געזעלשאפט פון דער „סטארסטאר" ווערט דערוועקט א תביעה פון 3 מיליאָן דאָלאר.

לאָנדאָן (סט.) דער טויטער קער-פער פון בערייהמטען ענגלישען שוי-שפיעלער לויערנס אירוויינג, וועלכער איז דערטרונקען געוואָרען בעת דער קאטאסטראָפע מיט דער „עמפרעס", איז צוגעשוואומען צו א ברעג ניט ווייט פון רימוסקי, וואו מען האָט איהם געפונען. זיין געזיכט האָט אויסגעזעהען שרעקליך, איז נעווען נישט צו דערקענען. אָבער מען האָט איהם דערקענט פון א פינגערל וואָס ער האָט געטראָגען אויף דער לינקער האנד און וואו ס'האָט זיך גע-פונען זיין נאָמען אירווינג. אין אין האנד האָט ער פעסט געהאלטען א שטיק פון א העמד, דאָס איז וואהר-שיינליך א שטיק-העמד פון זיין פרוי, וועלכע איז מיט איהם אינאיינעם דער-טרונקען געוואָרען.

אַ צוזאמענשטויס פון אַ שיף מיט אַנאיז-באַרג.

לאָנדאָן (סט.) די שיף „ראיאל עדוואָרד" וועלכע איז געכטען אָנגעקומען אין ליווערפול מיט 650 פאסאזשירען פון קאנאדא האָט געהאט אויפ'ן וועג א צוזאמענשטויס מיט אנ'איז-באַרג. אויף דעם שטח וואו עס געפינען זיך די איז-בערג איז די שיף געגאנגען לאנג-אמער ווי געוועהנליך. פלוצלונג האָט דער קאפיטאן דערזעהן אויף א מרחק פון 1200 פוס אנ'איז-באַרג, וועלכער ליגט טיעף אין וואסער. דער קאפיטאן וואטאן האָט באלד דערזעהן, אז פאר דער שיף שטעהט פאר א גרויס געפאהר, דאָך האָט ער געזעהן, אז עס איז אונ-מעגליך דעם צוזאמענשטויס אויסצומיי-דען. ער האָט באלד געהייסען די מא-שיניסטען ברענגען די מאשינען אין פולען קראפט כדי אבצופאהרען צוריק און אויסגעדרעהט די שיף אזוי, אז דער איז-באַרג זאָל זיך נישט צוזאמענשטוי-סען מיט דער שיף אין דער בריייט נאר אין דער לענג פון דער שיף, אזוי ארום האָט ער אויסגעמיטהען א קאטאסטראָפע, נאר ביי'ם עק פון שיף איז זי אויף אייניגע ערטער בעשעדיגט געוואָרען.

עס איז ווערט צו בעמערקען, אז די זעלביגע שיף האָט געוואָרענט דיר אונ-טערנעגאנגענע שיף „עמפרעס" פאר די איז-באַרג וואָס שווימען ארום אויפ'ן ים.

דער גרינדונג פון אנ'עמיגראציאנס-באנק.

ד"ר נ. קאצענעלסאָן פון ליבוי, דער ארגינער פארשטעהער פון יק"א און דער פרעזידענט פון דער קאָלאָניאל-באנק איז מיט צחיי וואָכען צוריק גע-קומען קיין ניו-יארק, כדי אויסצופאר-שען די סבות פון דער יודישער עמי-גראציע, צו זעהן אויף וויפיעל עס איז מעגליך צו גרינדען אנ'עמיגראציאָנס-באנק און אויך זיך בעמיהען עפענען אין אמעריקא א פיליע פון דער קאָ-לאָניאל-באנק.

אין א געשפרעך מיט די פערטרעטער פון די צייטונגען האָט ער זיי געזאָגט: דו עמיגראציע איז אזוי אונצו-פענלובקייט צו ראטעווען א טייל פון דו רוסישע יידען פון זייער שווערער לעגע. דו יידען נעהמען זיך פאר דעם פונקט א באנק זייער אונטטונקטען געפוהל, אבער דו יסורים פון דו עמיגראנטען זענען אזוי גרויס, אז פעל האלטען זיך אָב צולויב דעם פלען ארומצופאהרען און אנ'אנדער לענד.

דעם מנו א פעקס, אז בעת הענטונגען טאג ווענען מיר נאך אלץ נושט געזעען דעם נאנ פון דער יודישער עמיגראציע. אונדערע בע-דונגען, פעלות און חסרונות, מיר ווענען נאך נושט הו אזוי אייגציערדענען דו עמיגראציע, א גרויסער טייל פון דו עמי-גראנטען פארט און אזעלכע לענדער, וואו זיי זענען נאר נושט נויטיג. שנעדער פאָח-רען וואו עס פעהלט שיכטער'ס א. אז. וו. אוצט האָב איך בעזוכט אויף מיין רייזע דו גרעסערע עמיגראציאָנס-פונקטען, וו ברעטען, האמבורג און אנדערע פארטען. כ'בין אויך געקומען און פערבינדונג מיט פערשידענע עמיגראציאָנס-חברות, און אויך האָף, אז דורך א שיתפות'דיגע ארבעט וועט אונז געלינגען צו עגטשוידען אויף א גונסטיגען אופן דו עמיגראציאָנס-פראגע.

אויף מיין רייזע בעגלייט מיך ח' טע-ידער חורש, אונזער פון דו פוהרער פון דער קאָלאָניאל-באנק אין לאנדען, און אויך האָף אז ציזאטען מיט אזהם וועט מען דאָ אנהויבען צו פוהרען אונטערהאנדלונגען.

פערלוירען.

געהענדיג פון אָגראראָוא ביז פולנאָצנא פערש. חעקסלען, נעגען בעלאָהנונג אָבצוברענגען אין רעדאקציע. 488

וועגען דער גרינדונג פון אנ'עמיגראציאנס-באנק.

ד"ר נ. קאצענעלסאָן פון ליבוי, דער ארגינער פארשטעהער פון יק"א און דער פרעזידענט פון דער קאָלאָניאל-באנק איז מיט צחיי וואָכען צוריק גע-קומען קיין ניו-יארק, כדי אויסצופאר-שען די סבות פון דער יודישער עמי-גראציע, צו זעהן אויף וויפיעל עס איז מעגליך צו גרינדען אנ'עמיגראציאָנס-באנק און אויך זיך בעמיהען עפענען אין אמעריקא א פיליע פון דער קאָ-לאָניאל-באנק.

אין א געשפרעך מיט די פערטרעטער פון די צייטונגען האָט ער זיי געזאָגט: דו עמיגראציע איז אזוי אונצו-פענלובקייט צו ראטעווען א טייל פון דו רוסישע יידען פון זייער שווערער לעגע. דו יידען נעהמען זיך פאר דעם פונקט א באנק זייער אונטטונקטען געפוהל, אבער דו יסורים פון דו עמיגראנטען זענען אזוי גרויס, אז פעל האלטען זיך אָב צולויב דעם פלען ארומצופאהרען און אנ'אנדער לענד.

דעם מנו א פעקס, אז בעת הענטונגען טאג ווענען מיר נאך אלץ נושט געזעען דעם נאנ פון דער יודישער עמיגראציע. אונדערע בע-דונגען, פעלות און חסרונות, מיר ווענען נאך נושט הו אזוי אייגציערדענען דו עמיגראציע, א גרויסער טייל פון דו עמי-גראנטען פארט און אזעלכע לענדער, וואו זיי זענען נאר נושט נויטיג. שנעדער פאָח-רען וואו עס פעהלט שיכטער'ס א. אז. וו. אוצט האָב איך בעזוכט אויף מיין רייזע דו גרעסערע עמיגראציאָנס-פונקטען, וו ברעטען, האמבורג און אנדערע פארטען. כ'בין אויך געקומען און פערבינדונג מיט פערשידענע עמיגראציאָנס-חברות, און אויך האָף, אז דורך א שיתפות'דיגע ארבעט וועט אונז געלינגען צו עגטשוידען אויף א גונסטיגען אופן דו עמיגראציאָנס-פראגע.

אויף מיין רייזע בעגלייט מיך ח' טע-ידער חורש, אונזער פון דו פוהרער פון דער קאָלאָניאל-באנק אין לאנדען, און אויך האָף אז ציזאטען מיט אזהם וועט מען דאָ אנהויבען צו פוהרען אונטערהאנדלונגען

צו דער פערלאָבונג פון פרל.
חיה נאָלדע מאָשקאָוויטש
מיט אונזער שוואָגער
ח' שלמה אָסטראָוויעצקי
וועלכע איז פערגעקומען אין פעטערבורג, ווינשען ש חערצליכען „מזל טוב"
י. כ. פליאט און פרוי.

צום מיינער שבועס נאך אויסלאנד זענדע איך אלען מיינען פערוואנדטען קאלעגען אונד בעקאנטען אייגן חערצליכען
לעבעט-וואהל!
יחיאל שעפס.

האר-פלעגע מיט דזשענעטש.

אויף ווינענשאפטליכע גרונדלאגע איז פיקסאפאן חירקליך די בעסטע מעטאָדע צו קרעפטיגען די קאָפף-הויט און די האָר. דער פרייז פון א פלאקאָן, וועל-כער געניגט אויף אייניגע חדשים קאָסט 1 רובל מיט 50 קאפ.

צו די יודישע גרושים אין פוילען.

(פון אונזער פעטערבורגער קאָרעספּאָנדענט).

דער חורבן אין פוילען צוליעב די יודישע גרושים.—דער אָבקלאַנג אין פעטערבורג.—מען קלאַפּט אָב די שוועלען פון די יודישע דעפּוטאַ-טען.—ביטעס צום ד"ר באָמאַש.—די אָנפראַגע פון אינערן-מיניס-טעריום וועגען אַ יודישען גרוש.

די לעצטע יודישע גרושים פון די דערפער אין פוילען האָבען זיך שוין אָבגערופען אין פעטערבורג. די נע-רודפ'טע האָבען זיך איצט געווענדעט מיט אַ רייהע ביטעס און השתדלות'ן צו דער העכערער מאַכט וועגען אָבשאַ-פען די פעראָרדנונגען פון די פוילישע פויערים-קאָמיסאַרען. אונזערע דריי יו-דישע דומע-דעפּוטאַטען פערגעסט מען נעוועהנליך אויך ניט דערביי און מיט בריעף און טעלעגראַמען דערמאָהנט מען זיי וועגען זייער דעפּוטאַטען-פליכט... בעהילפיג צו זיין און זעהען בעמיהען זיך, אַז זייער שתדלנות זאָל האָבען ערפאָלג.

אַ דאַנק דער פריינדליכקייט פון אונ-זער לאָדזער דעפּוטאַט ד"ר באָמאַש האָט אייער קאָרעספּאָנדענט די מעג-ליכקייט געהאַט זיך צו בעקענען מיט אייניגע אַזעלכע „ענינים", וועלכע בע-ווייזען וואָס פאַר אַ צושטערונג די דאָזיגע גרושים ברייינגען אַריין אין עקאָ-נאָמישען לעבען פון פוילען און הויפּט-זעכליך אין אַזעלכע אינדוסטריעל-ענט-וויקעלטע געגענדען, ווי פּיעטראָקאָווער, קיעלצער און אַנדערע גובערניעס. דערביי איז כדאי צו בעמערקען, אַז צוליעב די גרושים ליידען ניט בלויז די יודישע אינטערעסען. אין אַ געווי-סער מאָס בעריהרט עס אויך די אינ-טערעסען פון דער פויערשער בעפעל-קערונג, וועלכע שטעהט נאָהענטער צום אינדוסטריעלען לעבען פון לאַנד. אַלס אַ בעווייז קאָן דיענען די ביטע, מיט וועלכער די פויערים פון דאָרף לאָ-פּושנאַ, קיעלצער גוב. ווענדען זיך צו-גלייך מיט דער אָרטיגער יודישער בע-פעלקערונג וועגען אומענדערן דאָס דאָזיגע דאָרף אין אַ „פּאָסאַר".

ווי איך האָב שוין טעלעגראַפיש מיט-געטיילט, האָט דאָס מיניסטעריום פון אינערן אָנגעפראַגט ביי דער גובערנסקע פערוואַלטונג די נעהויע מאָטיווען, פאַר וואָס מ'האָט אַרויסגעשיקט די יודען פון פיעל דערפער אין בענדינער אויעזד.

די פּרטים פון דער דאָזיגער אָנפראַ-גע זענען פאָלגענדע:

אַ יודישער סוחר, וועלכען מ'האָט אַרויסגעשיקט פון בענדינער אויעזד, האָט זיך געווענדעט צו דעם פּעטער-בורגער אַדוואָקאַט אייזענבערג, אַז ער זאָל זיך משתדל זיין פאַר איהם אין מיניסטעריום וועגען אָבשאַפען די פער-אָרדנונג פון פויערים-קאָמיסאַר וועגען גרוש. דערביי ווייזט ער אָן אין זיין ביטע, אַז לויט'ן געזעץ איז יודען פערבאָטען זיך צו בעזעצען אויף פוי-ערשע ערד אין די דערפער, וואו די הויפּט-בעשעפטיגונג פון די פויערים איז ערדאַרבייט. אַזוי ווי אָבער פיעל דער-פער פון בענדינער אויעזד האָבען שוין לאַנג פערלאָרען דעם כאַראַקטער פון אַ דאָרף צוליעב דער שטאַרקער ענט-וויקלונג פון דער אינדוסטריע אין דעם געגענד, דעריבער איז די פעראָרדנונג פון פויערים-קאָמיסאַר געזעצליך ניט בעגרינדעט.

דאָס מיניסטעריום האָט זיך דאַמאָל פעראינטערעסירט מיט דעם ענין און פאָרלויפיג אָנגעפרעגט די גובערנסקע פערוואַלטונג, אויף וויפיעל עס זענען בעגרינדעט די מאָטיווען, וועלכע זע-נען אָנגעוויזען אין דער ביטע. לויט די אויסזיכטען פון ה' אייזענבערג, וועלכער איז גענוג קאָמפּעטענט אין די יודישע ענינים, קאָן מען האָפען, אַז די דאָזיגע ביטע וועט בעפרידיגט ווערען, און דאַן עס קאָנען דיענען פאַר אַ פּרעצעדענט, וואָס אויף דעם סמך וועלען אַלע אַזעלכע בקשות קענען בעפרידיגט ווערען.

דערוויילע אָבער טהוען זיך די פוי-לישע פויערים-קאָמיסאַרען זייערס און צווינגען די נערודפ'טע יודען צו זוכען שטיצע אין פעטערבורג, אַז מען זאָל אָבהאַלטען די גזירות, וועלכע האָבען זיך אַזוי אומגעריכט און פלוצלונג ארי-בערגעוואָרפען קיין פוילען.

מיט אַזאַ ביטע האָט זיך אויך גע-ווענדעט דער בענדינער רב צו ד"ר באָמאַש'ן וועגען אָבהאַלטען דעם יו-דישען גרוש פון בענדינער אויעזד. פאָרלויפיג האָט ד"ר באָמאַש געמוזט אָבענטפערן דעם בענדינער רב, אַז ער קאָן גאָרנישט אויפטהון אין דעם הינ-זיכט כל זמן עס וועלען ניט אָנגעוויי-זען ווערען די נעהויע אומשטענדען פון דעם דאָזיגען גרוש.

איך נעפין דערביי פאַר נויטיג אויפ-מערקזאַם צו מאַכען די אַלע, וועלכע ווענדען זיך מיט אַזעלכע השתדלות'ן צו די דומע דעפּוטאַטען, אַז זיי מוזען יעדעס מאָל גענוי אָנווייזען: ווען, וואו, ווער (מיט די נעמען און פאַמיליעס) און וויפיעל יודען ווערען אַרויסגעשיקט און צוליעב וועלכע סבות. ערשט מיט אַזעלכע גענויע ידיעות וועלען די דו-מע-דעפּוטאַטען אפשר האָבען די מעג-ליכקייט צו פועל'ן, אַז מען זאָל אָב-האַלטען אויף אַ געוויסע צייט דעם גרוש, ביז די זאַך וועט ענדגילטיג בעטראַכט ווערען אין אינערן-מיני-סטעריום אָדער אין סענאַט און ס'וועט אָנגענומען ווערען אַ בעשלוס וועגען דעם.

פעטערבורג. ב. ה.

טאָג-נאָטיצען.

ווען גנבים צוקריעגען זיך...

ווען גנבים צוקריעגען זיך, זאָגט אַ ווער-טעל, קומט אַרויס די גנבה...

אין קריעגען זיך די פוילישע אַנטיסע-מיטען ווערט מען געוואָהר שענע מעשיות פון בויקאָט און זייערע פיהרער...

די נאַראָדאָווצעס רעדען דאָך בפירוש אונ'ס נאָמען פון פאָלק און פאָלקס-אינטע-רעסען און וואָס זיי טהוען זענען זיי דאָך אויסען בלויז צו פערגעסען נוצען דער „פאָלס-קאָסטש".

אַזוי מעהופּטען זיי אַלע!

עס ווייזט זיך אָבער אַרויס, אַז אונטער די הויכע „פּאַטריאָטישע" פראַזען אין אונטער'ן נאַראָדאָווען מאַנטעל, וועלכער איז למראית עין כולו תכלת—אונטער דעם אַלעס שטעקט כל דבר אסור...

ווען די פאַנאַטישע אַנטיסעמיטען צוקריע-גען זיך זעהט מען זייער אמת'ן פרצוף...

דאַן קומט צו געהן דער אַנטיסעמיטישער „דזיען" אין דערצעהלט מאחורי הפרגוד אַ מעשה פון אַ נאַנצען קאַקער און דער נ. ד. פּאַרטיי, אַ היימער „פּאַטריאָט" אין ססילאַ אַ בויקאָטיסט, אַז אַט דער כשר'ער, כפל שמונה'דיגער נאַראָדאָוועץ האָט נישט מעהר אין נישט ווענונער ווי פערשוועגדעט שווערע טויזענדער פון פאָלקס-געלדער...

ביי'ם „דזיען" איז עס בלויז אַ סקאַנ-דאַל, אַ פּאַרטיי-סקאַנדאַל.

די וואָס שטעהען דרויסען זעהען אָבער דערפון די מאָטיווען פון דער בויקאָטיס-טישער העצע, לערנען אָב דעם כאַראַק-טער פון די היימישע בויקאָטיסטען!

דער „דזיען" רופט זיי אויך אָן מיט'ן ריכטיגען נאָמען—„שאַנטאַזשיסטען"!

שאַנטאַזשיסטען, וואָס האָבען געוואָלט סוף מעהר ערפאָלג זייערע דונקעלע גע-שעפטען טרייבען שווינדלער, וואָס האָבען אָנגעשטעלט זייערע שווינדלערייען געוואָלט דורכפיהרען, האָבען אויף זיך אָנגעטהון אַ מאַסקע פון יודען-פרעסערס, פון בויקאָט-פּראָדוצענער און בעקומען אַ ציטרוש צו פוי-לישע קהל'שע געלדער...

אין קריעגען זיך די פוילישע בויקאָ-טיסטען בעקומט טור אויך אַ טרעפליכע כאַראַקטעריסטיק פון די בויקאָט-בלעטלעך!

אַט קריעגט זיך דער אַנטיסעמיטישער „גאָניעץ" מיט דמאָווסקי'ן און מור הערצען פון אַ כשר פוילישען מויל אַ כאַראַקטע-ריסטיק פון דער „דוואַ גראָשע":

די „דוואַ גראָשע" איז דמאָווסקי'ס טעכ-טער, וועלכע ער שיקט אַרום אין גאַס צו פערקויפען זיך און אויסציהאַלטען די „גאַזעטאַ וואַרשאַווסקאַ"!

עס איז וואָהר, אַ שענע כאַראַקטעריסטיק פון אַ חבר?!

„די דוואַ גראָשע" איז פול מיט בלבולים, אין מיט רכילות'ן... די „דוואַ גראָשע" פער-שפּייט לינגעס...

אַזוי מערען מור אַלץ ווייטער געוואָהר נייע סודות פון בויקאָטיסטישען חדר; די פוילישע צייטונגען נויפאַ ענטדעקען פאַר אונז נייע סענסאַציעס פון די „פּאַטריאָטישע" מעשים פון די בויקאָטיסטישע פיהרער.

די בויקאָטיסטישע רעדעל-פיהרער זענען „עושי מעשה זמרי ומבקשים שכר כפנחס"; זיי שווינדלען, פערשפרייטען ליגענס צוליעב אויגענע אַמביציעס, פּערזענליכע געשעפט-געשעפטען און שטעלען זיך אַרויס ווי „פּאַטריאָטען", ווי פאָלקס-רעטער, ווי מענ-שען, וואָס זוכען נאָר עולם הבא!...

ווען גנבים צוקריעגען זיך — קומט אַרויס די גנבה.

און ווען פוילישע „פּאַטריאָטען" קריעגען זיך דערוויסט מען זיך, אַז די בויקאָטיס-טען זענען—שאַנטאַזשיסטען!...

לאַזאַר י.

דער „טאָג פון פרייהייט" אין נאָרוועגען.

דאָס קליינע נאָרוועגישע פאָלק האָט דעם 17 מאַי אויף אַ גראַנדיעזען אופן געפייערט דעם בעליעבטען פאָלקס-יום טוב, דעם אַזוי-גערופענעם „פריי-הייטס-טאָג". דער דאָזיגער יום-טוב ווערט אַלע יאָהר געפייערט צום אָנ-דענקען אָן דעם 17 מאַי 1814, ווען נאָרוועגען האָט זיך בעפרייט פון אַ 500-יעהריגען פרעמדען יאָך, האָט בע-קומען אַ קאָנסטיטוציע און אָנגעהויבען צו פיהרען אַ זעלבשטענדיגען נאַציאָנאַ-לען לעבען. הייאָהר האָט דער „פריי-הייטס-טאָג" נאָך געטראָגען אַ בעזונדערס פייערליכען כאַראַקטער צוליעב דער יובילעאום-יאָהר: עס האָבען זיך גע-ענדיגט 100 יאָהר זינט דער בעפריי-אונג פון נאָרוועגישען פאָלק.

אויף אַ גראַנדיעזען אופן האָט מען דעם טאָג געפייערט אין דער הויפּט-שטאָדט בריסטיאַניאַ. שוין פון 6 אַ זייגער אין דער פריה האָט מען גענו-מען קלינגען אין די גלעקער, און טויזענדער מענשען מיט געזאַנג און מוזיק האָבען זיך אַוועקגעלאָזט צו די קברים פון די נאַציאָנאַלע העלדען, פון דיכטער ווערגעלאַנד און פון בע-ריהמטען שריפטשטעלער און דיכטער ביערנעסטערנע ביערנסאָן, וועלכע איז מיט אַ פּאָר יאָהר צוריק געשטאָרבען און וועלכער איז אויך געווען אַ פּאָלי-טיקער און אַ גרויסער נאַציאָנאַלער טהוער. נאָכדעם האָט זיך די פּראָצעסיע פון איבער 80 טויזענד אַוועקגעלאָזט איבער די גאַסען; צוערשט זענען גע-גאַנגען שילער און סטודענטען, דערנאָך בן פּירנער און נאָך זיי פערשיעדענע אַרבייטער-פעראיינען און אָרגאַניזאַציעס, איבער זיי האָבען געפלאַטערט פיעל-פאַרביגע פאָהנען און פלאַגען מיט אַלערליי אויפשריפטען. די אַרבייטער האָבען געטראָגען אַ פאָהן מיט דער אויפשריפט: „עס לעבע די אינטער-נאַציאָנאַלע ברודערשאַפט!" די ליכטי-גע, ריינע און שיינע שטאָדט, וועלכע האָט איצט געגלאַנצט אין איהר פריה-לינג-קלייד, האָט פאָרגעשטעלט מיט זיך אַ וואונדערבאַר בילד.

בעזונדערס אינטערעסאַנט איז געווען די פּראָצעסיע פון די שילער פון אַלע שולען. דאָס איז אַ אָרגאַניזאַציע, וואָס איז מיט 50 יאָהר צוריק געגרינדעט געוואָרען פון ביערנסטערנע ביערנסאָן, וועלכער פלעגט יעדען 17 מאַי פער-זאַמלען אַרום זיך די שילער און זיי אין פייערדיגע רעדעס ערקלערען די בעדייטונג פון טאָג און זיי לערנען צו ליעבען און צו שעצען די פרייהייט. די שילער זענען אַלע געגאַנגען אָנגעטהון אין ווייסע קליידער און מיט רויטע נאַציאָ-נאַלע פאָהנען אין די הענד און זענען זיי אַוועקגעגאַנגען צום קעניגליכען פּאַלאַץ. דאָ זענען זיי בעגריסט געוואָרען פון קעניג און פון קרוינפּרינץ, וועלכע האָ-בען אויך געהאַלטען אַזוינע פאָהנען.

דער „פרייהייטס-טאָג" האָט זיך גע-ענדיגט מיט אַ פאָלקס-יום-טוב מיט טענץ און מיט שפּיעל אויף די גאַסען און מיט אַ גראַנדיעזער אילומינאַציע.

די יודישע בעפעלקערונג אין ארגענטינא.

אַ פּראָטעסט געגען דער יודישער שפּראַך.

לויט דער פאָלקס-צעהלונג, וואָס מ'האָט געמאַכט אין אַרגענטיניען אין יאָהר 1895, זענען דעמאָלט געווען אין דער רעפּובליק בערך 6085 יודען. אויף הייאָהר איז ווידער בעשטימט געוואָ-רען אַ פאָלקס-צעהלונג, און כאָטש מען ווייסט נאָך ניט גענוי, ווי גרויס די יודישע בעפעלקערונג אין אַרגענטינאַ איז, אָבער ווי מען רעכענט לעבען שוין איצט אין דער אַרגענטינישער רעפּובליק אַנ'ערך 100 טויזענד יודען. פון זיי געפינען זיך 40 טויזענד אין די קאָלאָניעס און דערפער, 40 טויזענד וואוינען אין דער הויפּטשטאָדט בוענאָס-איירעס און בערך 20—25 טויזענד לעבען צוזאַמען אין פערשיעדענע שטעדט אין ראָזאַריאָ, קאָרדאָווע, פּאַ-ראַנאַ א. א. וו.

ס'איז שווער צו זאָגען, וויפיעל יודען ס'קומען אָן יעדעס יאָהר קיין אַרגענ-טינאַ, נאָר דאָס ווייסט מען בעשטימט, אַז 95 פּראָצענט פון אַלע עמיגראַנטען שטאַמען פון רוסלאַנד און פוילען און רעדען יודיש. די דאָזיגע יודישע עמי-גראַנטען שפּיעלען שוין אויך אַ גרויסע ראָלע אין פּאָליטישען לעבען.

די טעג זענען אין אַרגענטינאַ פאָר-געקומען וואַהלען פון דעפּוטאַטען אין פּאַרלאַמענט אַריין. בעת די וואַהלען האָבען זיך אויף די היזער און פער-שיעדענע גאַסען בעוויזען גרויסע וואַהל-אויפרופען און פּלאַקאַטען אויף יודיש. דאָס האָט אַרויסגערופען אַ אונצופריע-דענהייט ביי אַ געוויסען טייל פון דער פּרעסע. די אָנגעזעהענע צייטונג „La Nacion" איז אַרויסגעטרעטען מיט אַ פּראָטעסט געגען דער יודישער שפּראַך. די צייטונג שרייבט, אַז וואָס זי צווייפעלט ניט אין דעם פּאַטריאָטיזם פון די יודען, וואָס זענען געוואָרען אַרגענ-טינישע בירגער, פערקעהרט, זי האַלט זיי נאָך פאַר גרעסערע פּאַטריאָטען ווי די נעבוירענע אַרגענטינער, נאָר פונ-דעסטוועגען בעטראַכט זי דאָס פאַר אַ גרויסען פעהלער צו נעבען ברייטע פּאָ-ליטישע רעכט אַזוינע מענשען, וועלכע בענוצען זיך ניט מיט דער נאַציאָנאַלער שפּאַנישער שפּראַך.

בעת די וואַהלען איז צווישען די 9 דעפּוטאַטען פון דער הויפּט-שטאָדט בוענאָס-איירעס אויסגעקליבען געוואָרען אַ יוד ד"ר ענריקאָ דיקמאַן, אַ סאָציאַ-ליסט. דיקמאַן איז אַ געבוירענער פון רוסלאַנד און איז געקומען קיין אַרגענ-טינאַ אַלס קליין קינד. זיינע עלטערן האָבען זיך בעזעצט אַלס קאָלאָניסטען אין דער קאָלאָניע „קלאַראַ". ער איז דער ערשטער יוד, וואָס איז אויסגע-וועהלט געוואָרען אין אַ פּאַרלאַמענט פון די דרום-אַמעריקאַנישע רעפּובליקען.

וועלט-נייעס.

אַנ'אָפּעראַציע אַ פיש.

אין אַ ניו-יאָרקער אַקוואַריום איז זייט אַ קורצע צייט איינגעאָרדענט געוואָרען אַ שפּי-טאָל מיט אָפּעראַציאָנס-צימערן אויף צו בע-האַנדלען און אָפּעריר'ן קראַנקע פיש. מען האָט באַלד פעסטגעשטעלט, אַז ביי פיש און בכלל ביי אַלע כעשעפּעניששען מיט קאַלט בלוט האָט כלאָראָפאָרם קיין שום ווירקונג נישט. מען האָט אָנגעווענדעט אַנדערע נאַרקאָטישע מיט-לען, אָבער אַלע האָבען קיין ווירקונג נישט געהאַט. דאַן האָט איין דאָקטאָר בעמערקט, אַז פיש ווערען שטאַר אין זעהר קאַלט וואַסער און בעוועגען זיך נישט. מען האָט טאַקי באַלד די פיש אַריינגעלאָזט אין אייז-וואַסער, און עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז זיי ווערען טאַקי שטאַר און אומבעוועגליך. אַזוי אַרום האָט מען געקאָנט אָפּעריר'ן אַ גאַנצע רייהע פון טייערע פיש. איין פיש האָט געהאַט אַ וואונד אויפ'ן לייב, מען האָט דעריבער געמוזט אויסשניידען דאָס אָרט מיט דער הויט און צונעייען אַ שטי-קעל נייע הויט, מען האָט דעם פיש געמאַכט די אָפּעראַציע. דאַן האָט מען איהם געהאַל-טען אין אַזאַ צושטאַנד נאָך 6 מאַי, ביז די וואונד האָט זיך פערהיילט, דאַן האָט מען ערשט דעם פיש אויפגעמונטערט אין וואַרם וואַסער. אַ צווייטעס מאָל האָט מען אַ גרויסען האַי-פיש, אין אַזאַ צושטאַנד אָפּעריר'ט די ציינער. בכלל קומען פאָר אין דעם דערמאָהנטען קליניק אינטערעסאַנטע אָפּעראַציעס.

* * *

אַ בעטעל-גראף.

די עסטרייכישע צייטונגען ברענגען איצט די ועלטענע ביאָגראַפיע פון אַ בעטעל-גראף, וועלכער איז איצט פער'משפט געוואָרען צו לעבענס-לענגליכע טורמע.

דער דאָזיגער גראַף א. שטאַמט פון אַנ'אַלטע אַדעל-פאַמיליע, וועלכע שטאַמט אָב פון ווענג-ריע, אין די יונגע יאָהרען איז ער געוועזען אָפיציר אין טיראָלער קייזער-יעגער פאָלק. אָבער צוליעב זיין אויסגעלאַסענקייט האָט מען איהם דערוויילט פון דעם אַמט. ער האָט דאַן גענומען פערשווענדען די גרויסע סומע געלד, וואָס עס איז איהם צוגעפאַלען אַלס ירושה אַזוי, אַז גאָר אין אַ קורצע צייט האָט ער דערפון אַ סוף געמאַכט. דאַן האָט ער זיך גענומען וואַנדערען פון שטאָדט צו שטאָדט, ער איז געוואָרען אַ בראָדיאַגע און ענדליך זיך געלאָזט אויף דעם וועג פון שווינדעל און ער איז דערפאַר אין דיסעלדאָרף, אין בערלין און אין מינכען בעשטראָפט און אַרויסגע-שיקט געוואָרען. אין מינכען האָט ער דאַן אין יאָהר 1902 געפּרובט אויסצונאַרען ביי אַ וואַריעטע-דירעקטאָר 2000 מאַרק, אָבער דאָס האָט זיך איהם ניט איינגעגעבען און ער איז בעשטראָפט געוואָרען צו 8 חדשים טורמע. נאָך דעם ווי ער איז אָבגעקומען די שטראָף איז ער אַוועק קיין ווין. אין ווין איז ער געפאַלען צו'ן דעם דער פּרינצען-קאַסט, וועלכע האָט איהם געשטיצט ביז 1905. דאַן האָט ער געפּרובט אויסנאַרען ביי אַ דאַמע 80,000 קראָנען. איהם האָט מען אָבער ווידער גע-כאַפּט ביי דעם טריק און ווידער איהם בע-שטראָפט און ענדליך האָט מען איהם איצט פער'משפט צו אייביגע טורמע.

* * *

אַ פּרינץ—אַ פריי-מויערער.

ווי מ'טיילט מיט פון בערלין איז דער פּרינץ היינריך XXXIII, וועלכער האָט די טעג גע-ווילט אין בערלין, דאָרט געוואָרען אַ מיט-גליעד פון דער פריי-מויערער לאָזשע. דער פּרינץ וועלכער איז אויך אָבער-לייטענאַנט פון אַ הוזאַרען-פאָלק, איז דער זאָהן פון דער פּרינ-צעסין ... פון פּרייסען, ער איז אַלזאָ אַ נאָהענטער קרוב פון קייזער ווילי-העלם II פון דייטשלאַנד. די ידיעה, אַז דער פּרינץ איז געוואָרען אַ פריי-מויערער האָט אַרויסגערופען אַ טומעל אין די הויף-קרייזען.

די פערפיהרטע מוטער

10)

אָדער

די אומגליקליכע טאָכטער.

אַ שפּאַנענדער ראָמאַן פון לאָדזער לעבען.

ווי אַ דונער וואָלט זי דערשלאָגען, אַזוי איז דאָראַ געבליעבען זיצען אויף איהר אָרט בלאַס ווי דער טויט.

— יאָ, איהר מוזט געהן צום באַנקיר אַרטור פריים, און איהם בעטען, אַז ער זאָל אונז העלפען, — האָט זיך וואַרשאַוויאַק אָנגענומען מיט מוט און ווייטער גערעדט, — קיין אַנדער עצה האָבען מיר ניט.

אויף אַ מינוט איז שטיל געוואָרען אין צימער. ביידע זענען בעידע געזעסען און האָבען געשוויגען. וואַרשאַוויאַק האָט אַראָבגעלאָזט די אויגען ניט דערוויי-נענדיג זיך צו קוקען אויף דאָראַ'ן. פּלוצלונג האָט זיך דאָראַ אויפגעהויבען און אַוועקגעשטעלט זיך אין אַ שטאָלצער פּאָזע האָט זי אויסגערופען:

— ה' וואַרשאַוויאַק, איהר פערגעסט, מיט וועמען איהר רעדט! איהר ווייסט, אַז איך בין דאָראַ בלומענטאַל, לובלינסקי'ס אַ טאָכטער!

זי האָט זיך אויסגעדרעהט צו איהם מיט'ן רוקען.

— איהר מעגט אפילו זיין די גרעפין פּאָטאָצקאַ, — האָט זיך וואַרשאַוויאַק גאַנץ קאַלטבלוטיג אָנגערופען, — וועט אייך גאָר ניט העלפען.

— ווי דערמעגט איהר זיך צו רעדען מיט מיר אַזוי! — האָט דאָראַ אַ נעשריי געטהון, — איך ווייז אייך די טיר, אויב איהר וועט ווייטער רעדען מיט מיר אין אַזאַ טאָן.

— איהר מעגט מיך אפילו טרייבען מיט שטעקענס, וועל איך אַלץ טהון, וואָס מיין פליכט פאָדערט פון מיר, — האָט וואַרשאַוויאַק רוהיג געענטפערט, — און מיין חוב פערלאַנגט פון מיר צו זאָגען אייך, אַז אויב איהר וועט ניט פאָל-גען מיין עצה וועט אייך אויסקומען מאָרגען איינאַנגעם מיט אייערע קינדער צו געהן בעטען נדבות...

— וואַרשאַוויאַק! — האָט זי אַ געשריי געטהון ווי ניט מיט איהר קול. — איהר גרויזאַמער מענש, פאַר וואָס פייניגט איהר אַזוי מיין נשמה...

— איך וויל אייער טובה, — האָט וואַרשאַוויאַק זי אָנגעהויבען ענערגיש איינצורייידען, — איהר ווייסט, אַז מיר געפינען זיך איצט אין אַ קריטישער לאַגע, אין אַ שרעקליכער לאַגע. איך ווייס דאָס בעסער, איך קען די פערהעלטעניש, איך קען יעדע קלייניגקייט און מוז אייך זאָגען, אַז ווען מיר זאָלען אַצינד ניט אָנווענדען דאָס לעצטע מיטעל געהען מיר אונטער, קאָן קומען אַ גרויס אומגליק... פון אויפרעגונג האָט ער מעהר ניט געקענט רייידען, עפּיס איז איהם דער האַלז צוגעשניִרעוועט געוואָרען. נאָר אַ קוק טהוענדיג אויף דאָראַ'ן און דערזע-הענדיג, אַז זי וויינט, איז ער ווידער מוטיגער געוואָרען ביי זיך און האָט איהר געזאָגט:

— וויינען וועט דאָ גאָר ניט העלפען. איהר מוזט זעהען ראַטעווען אייער פאַמיליע פון אַנ'אומגליק, אַזוי לאַנג ווי איהר האָט נאָך צייט, אין אַ טאָג, צוויי אַרום וועט שוין זיין צו שפּעט.

— ניין, דאָס וועט קיינמאָל ניט זיין! — האָט דאָראַ אויסגערופען בענגיע-סענדיג זיך מיט טרעהרען, — אפילו איך זאָל וויסען, אַז איך דאַרף שטאַרבען... דער טויט איז מיר ליעבער!

— אָבער אייערע קינדער! וואָס וועט זיין מיט אייערע קינדער? — האָט וואַרשאַוויאַק זיך אָנגערופען אין אַ אויפגערעגטען טאָן, מאַכענדיג די גרעסטע אָנשטרענגונג איבער זיך, — איהר ווייסט ניט, אָדער איהר ווילט עס ניט פער-שטעהן... וואָס וועט נאָכדעם ווערען פון אייערע קינדער?

ער האָט געוואָלט אָנריהרען איהרע מוטער-געפיהלען.

— ווילט איהר הייסט עס, אַז איך זאָל זיך ערניעדריגען פאַר דעם נידער-טרעכטיגען מענשען! — האָט דאָראַ אָנגעהויבען צו שרייען ווי איינער וואָס האָט בעקומען אַ היסטערישען אַנפאַל, — פאַר דעם באַנדיט, וואָס האָט בעראַבעוועט מיין מאַמער, פאַר דעם אויסוואורף זאָל איך זיך ערניעדריגען מיין עהרע, די עהרע פון מיין פאַמיליע!... קיין מאָל ניט!

וואַרשאַוויאַק איז געזעסען און האָט געציטערט. ער האָט געפיהלט, אַז די כחות געהען איהם אויס און אַז נאָך אַ מינוט וועט ער בעקומען אַ אַפּאָפּלעקסיע. אַזאַ האַרטען מענשען מיט אַזאַ שטייפענערגען האַרץ האָט ער נאָך קיינמאָל ניט בעגעגענט. ער האָט זיך דעריבער בעשלאָסען אויף דאָס לעצטע.

— נעדענקטזשע, — האָט ער צו איהר געזאָגט, — איהר זאָלט נאָכדעם קיין חרטה ניט האָבען.

— דאָראַ בלומענטאַל האָט קיין מאָל ניט קיין חרטה, — האָט זי איהם שטאָלץ געענטפערט.

— געדענקטזשע, — האָט ער ווייטער געזאָגט, ענטשלויסענדיג זיך צו ענטדעקען איהר אַלע סודות, — דאָס לעבען פון אייער מאַן איז אין געפאַהר.

ער איז אַנטשוויגען געוואָרען און האָט אַ קוק געטהון אויף איהר. ער האָט געוואָלט זעהען, וואָס פאַר אַ'איינדרוק די דאָזיגע ווערטער וועלען מאַכען אויף איהר.

— דאָס לעבען פון מיין מאַן! — האָט זי אַ ערשטוינטע אויסגערופען, — וואָס מיינט איהר דערמיט?

— ער וועט בעגעהען זעלבסטמאָרד, — האָט וואַרשאַוויאַק איהר שוין אָפען אַרויסגעזאָגט, וואָס ער האָט געהאַט אויפ'ן האַרצען, — ווייסט איהר שוין, אַז ס'האָט געפעהלט אַ האָר, אַז ער זאָל זיך ניט דערשיעסען.

— מאַקס, מיין מאַקס האָט זיך געוואָלט דערשיעסען?

— יאָ, — האָט וואַרשאַוויאַק ווייטער געזאָגט, — ער האָט שוין געהאַלטען אַ מינוט פאַר'ן טויט... איך בין געקומען אַנ'ערות, איך בין געקומען דערביי און איך האָב איהם געראַטעוועט... ער האָט זיך שוין געהאַט געזעגענט מיט די קינדער.

— מיט די קינדער געזעגענט?! — האָט זי אויסגערופען און איז געבליע-בען שטעהן ווי אַ צומישטע ניט וויסענדיג וואָס דאָ טהוט זיך מיט איהר.

— יאָ, — האָט וואַרשאַוויאַק געזאָגט, — ער איז שוין געשטאַנען מיט אַ פוס אויף יענער וועלט... אַט זעהט...

ער האָט אַרויסגענומען פון טאַש אַ בריוועל און האָט עס איהר דערלאַנגט. דאָס איז געווען דאָס בריוועל, וואָס בלומענטאַל האָט אָנגעשריעבען אין קאַנטאָר בעת ער האָט זיך געוואָלט דערשיעסען. דאָראַ האָט מיט ציטערנדיגע הענד גע-נומען דאָס בריוועל. אויפ'ן קאָנווערט איז געווען אָנגעשריעבען: „צו מיין ליעבער פרוי דאָראַ בלומענטאַל". מיט נערוועזע פינגער האָט זי אויפגעריסען דעם קאָנ-ווערט און האָט געגומען לייענען:

„מיין טייערסטע ליעבסטע דאָראַ! פערצייה מיר, וואָס איך בעגעה אַזאַ פערברעכען געגען דיר און די קינדער. פערצייהט מיר, וואָס איך מהוּ אייך אָן אַזוינע שמערצען, אָבער איך האָב קיין אַנדער אויסוועג ניט. איך וועל ניט איבערטראָגען די שאַנדע, איך קען ניט זעהען דאָס גליק, וואָס אייך ערוואַרט. אפשר ווען איך וועל ניט זיין אויף דער וועלט וועט אייך בעסער זיין, בלייבט גליקליך אייער מאַקס".

דאָראַ האָט געהאַלטען דאָס בריוועל אין דער האַנד און ווי אַ געלייהמטע איז זי געבליעבען שטעהן אויפ'ן אָרט. אָבער וואַרשאַוויאַק האָט געזעהן אויס-גיצען די געלענקענהייט און איהר ווייטער צווינגען אויסצופיהרען דעם טריט, וואָס ער האָט פון איהר פערלאַנגט.

— ווייסט איהר באַטש, — האָט ער צו איהר געזאָגט, — אַז מיט'ן טראַמוואַי איז אויך ניט געווען קיין צופאַל... ער האָט זיך בכיון אונטערגעוואָרפען.

דאָראַ איז איצט געשטאַנען אַ געמאַטערטע און אַ געפּייניגטע און האָט מיט אַ שטאַרען בליק געקוקט אין פענסטער אַריין.

— נאָר איהר אַליין, — האָט זיך וואַרשאַוויאַק אָנגעהויבען בעטען ביי איהר, — קענט אונז ראַטעווען איצט. איהר מוזט געהן צו פריים'ן און בעטען איהם, אַז ער זאָל פערהיטען די פירמע פון אַ באַנקראָט.

ער איז אַ פּאַל געטהון אויף די קניע פאַר איהר און האָט איהר אָנגע-הויבען קושען די ה...

— נאָר איהר קענט איצט ראַטעווען פון אַנ'אומגליק אייער פאַמיליע, אייערע קינדער, אייער מאַן.

דאָראַ איז געזעסען און האָט זיך געבאָדען אין טרעהרען.

— געטרייע נשמה, — האָט זי זיך אָנגערופען אַ קוקטהוענדיג אויפ'ן אַלטען גראָהען וואַרשאַוויאַק, — גוט, איך געה צו פריים'ן...

(פאָרזעצונג קומט).

וואס הערט זיך אין לאדז.

פון פאבריקאנטען און סוחרים-פאראיין.

אונטער'ן פארזיץ פון ה' י. לעווין איז פארגעקומען א זיצונג פון די מיטגליעדער פון דער סעקציע פון די קליידער-שטאף-פאבריקאנטען, אויף דער זיצונג האט מען בעשלאסען, אז יעדער מיטגליעדער זאל אראפגעבען א געוויסען פראצענט פון זיין אומזאץ פאר דער קאסע פון פעראיין און מיטטיילען די סוחרים אין רוסלאנד וועגען דער גרינדונג פון דער סעקציע. אין דעם צירקולאר, וואס די סעקציע וועט צושיקען וועלען ערקלערט ווערען די אויפגאבען פון פעראיין און עס וועט בעזונדערס אנגעוויזען ווערען, אז דער פעראיין גלייכט אוים אלערהאנד סכסוכים צווישען די פאבריקאנטען און סוחרים.

דעם 1-טען יולי וועט דער פעראיין אריבער אין א ניי לאקאל אויף פעטריקאווער № 99 און דאן וועט אויך געגרינדעט ווערען אנ'איינקאסא-ביורא.

פון דער פאסט.

(ג) די היגע פאסט-און טעלעגראף-פערוואלטונג האט בעקומען צוגעשיקט א צירקולאר, אז ס'איז ערלויבט געווארען איינצופיהרען א נייע איינריכטונג ביים אננעהמען טעלעגראמען. די טעלעגראמען וועלען אנגענומען ווערען אויף פאלגענדען אופן: איבער די בעלעבטעסטע פונקטען פון דער שטאדט וועלען אויסגעהאנגען ווערען קעסטלעך, אין וועלכע מען וועט קענען אריינווארפען די טעלעגראמען וואס מען וויל אוועקשיקען, בעצאהלען פאר די טעלעגראמען וועט מען דורך פאסט-מארקען, וועלכע וועלען אויף די טעלעגראמען אויפגעקלעבט ווערען. ארויסנעהמען וועט מען די טעלעגראמען פון די קעסטלעך יעדע שעה. דאס איינפיהרען פון נייעם ארט אננעהמען טעלעגראמען וועט זיך אין לאדז שוין אנהייבען פון חודש יוני.

צו דער גרינדונג פון אנ'אקרושנאי-סוד אין לאדז.

(ש) דער פארזיצענדער פון פעטראקאווער אקרושנאי-סוד האט בעקומען צוגעשיקט פון יוסטיץ-מיניסטעריום א מעלדונג, אין וועלכע עס ווערט אנגעוויזען דער שטאט פון די געריכטס-בעאמטע, וועלכע וועלען פערנעהמען פאסטענס אין דעם ניי-געגרינדעטען לאדזער אקרושנאי-סוד.

לויט ווי עס ווערט אנגעוויזען אין דער מעלדונג וועט דער שטאט פון לאדזער אקרושנאי-סוד, בעשטעהען פון איין פארזיצענדען, פיער וויצע-פארזיצענדע, איין פראקוראר, 16 ריכטער, 8 געהילף-פראקורארען, 4 גערימס-סעקרעטארען און צו 10 בעאמטע אין יעדע קאנצעלאריע-אבטהיילונג.

אין דער מעלדונג ווערט אויך אנגעוויזען, אז דער לאדזער אקרושנאי-סוד וועט בעשטעהן פון 2 קרימינאל און 2 ציוויל-אבטהיילונגען.

נייע פעראיינען.

(ג) ס'איז אבגעהאלטען געווארען א גרעסערע בעראטונג פון די מיטגליעדער פון דער ביים פעראיין „אחיעזר" עקזיסטירענדע סעקציע „לחם לרעבים" אויף וועלכער ס'איז בעשלאסען געווארען צו בילדען א פעראיין אונטער'ן נאמען פון דער סעקציע, וועלכע זאל נישט זיין אבהענגיג פון פעראיין „אחיעזר". אויף איינצוארבייטען דעם אוסטאוו און זיך צו בעמיהען ביי דער געהעריגער מאכט, אז ער זאל בעשטעטיגט ווערען, איז געוועהלט געווארען א קאמיסיע.

(ג)— די איניציאטארען פון „מלמדים-פעראיין", וועלכען די פעטריקאווער גובערנסקע-קאמיסיע פאר חברות און פעראיינען האט אבגעזאגט צו בעשטעטיגען, האבען איצט אויסגעארבייט א נייעם אוסטאוו און בעמיהען זיך, אז ער זאל בעשטעטיגט ווערען.

(ג)— אויף דער לעצטער זיצונג פון דער גובערנסקע קאמיסיע פאר חברות און פעראיינען איז ערלויבט געווארען צו גרינדען פאלגענדע נייע פעראיינען: א „מוזיקאליש דראמאטישען קרייז אין פעטריקאוו"; „א געגענזייטיגען הילפס-פעראיין פון טעקסטיל-מייסטער אין קאנסטאנטינאוו" און א „פריקאזטשיק-פעראיין אין בזשעזשין".

פון פעראיין „מלבוש ערומים".

(ג) דער פעראיין „מלבוש ערומים" ענטוויקעלט וואס אמאל א ברייטערע טעטיגקייט. אין צוויי וואכען ארום וועט דער פעראיין בעקליידען אנ'ערך 300 ארימע קינדער. דער פעראיין האט ביז איצט בעקלייידט בלויז יונגלעך פון איצט אן וועט ער אויך בעקלייידען מיידלעך, דער פערוואלטונגס-מיטגליעד ה' ח. מ. רומקאווסקי האט דערביי גענומען אויף זיין חשבון צו בעקלייידען 20 מיידלעך.

אויף דער לעצטער פערוואלטונגס-זיצונג פון פעראיין איז בעשלאסען געווארען פון קומענדיגען חודש אן וועכענטליך צו שיקען אין א באד אריין 200 קינדער.

כדי צו דעקען די גרויסע אויסגאבען פון פעראיין, האט די פערוואלטונג בעשטעלט צוויי וועגעלעך, וועלכע זאלען ארומפאהרען איבער דער שטאדט און זאמלען אין די געשעפטען די אבפאלען פון פאפיער, אייזען, שפאגאט א. ד. ג. דאס וועט דער פעראיין פערקויפען און פאר'ן געלד קויפען סחורות צו בעקלייידען ארימע קינדער, ה' ישראל שעפנער האט דעם פעראיין אבגעגעבען אומזיסט זיין פלאץ פאר די געזאמעלטע אבפאל.

קליין-קרעדיט.

(ג) אויף דער לעצטער זיצונג פון גובערנסקע קאמיטעט פאר קליין-קרעדיט איז ערלויבט געווארען צו גרינדען נייע ליי-און שפאר-קאסעס אין סראצק און אין וואיקאוויצע-קאסטעלנע, די ערשטע מיט א גרונד-קאפיטאל פון 1000 און די צווייטע פון 5000 רובל. הלוואות קענען די קאסעס ארויסגעבען אויף זשיראנטען ביז 800 רובל און אויף משכנות ביז 1000 רובל.

אויף דער זעלבער זיצונג פון דער אויבענדערמאהנטער קאמיסיע איז ערלויבט געווארען דער כאינער ליי-און שפאר-קאסע איינצופיהרען אנשטאדט גענעראל-פערזאמלונגען פון אלע מיטגליעדער פערזאמלונגען פון בלויז רעפרעזענטאנטען. דער סארקאוויצער ליי-און שפאר-קאסע איז ערלויבט געווארען צו פערגרעסערן איהר טהעטיגקייט איבער 12 נייע דערפער ארום סארקאוויץ.

אנ'אויפלעבונג אין דער מאנופאקטור-בראנזשע.

(ג) אין דער מאנופאקטור-בראנזשע הערשט איצט א שטארקע אויפלעבונג, די וואיאזשארען פון צענטראל-רוסלאנד זענען שוין צוריקגעקומען פון זייערע רייזען און די פאבריקאנטען שיקען שוין ארויס די בעשטעלונגען וואס די וואיאזשארען האבען אויפגענומען. אויסער דעם זענען אנגעקומען קיין לאדז די בערימטעסטע רוסישע סוחרים ווי מיטראפאנאוו, פאניוואטסקי, די ברידער מאראסאוו, ליזשין, די ברידער אראבאשאוו און פיעלע אנדערע, וועלכע מאכען גרויסע בעשטעלונגען. די בעשטעלונגען ווערען צום גרעסטען טייל געמאכט פאר'ן ניזשנער יריד, וועלכער הויבט זיך אן סוף חודש יולי.

פון „אוזדראווסקא".

(ג) היינט קומט שוין צוריק פון „אוזדראווסקא" די ערשטע פארטיע קראנקע פון 74 פערזאן, וועלכע האבען זיך אין משך פון א חודש אין סאנאטאריום זעהר גוט ערהאלט. די צווייטע פארטיע קראנקע ווערט ארויסגעשיקט אין סאנאטאריום קומענדיגען פרייטאג, די פארטיע וועט בעשטעהן פון 80 פערזאן דערונטער 48 פרויען.

פון בעקער-און קאנדיטארי-ארבייטער-פעראיין.

די צענטראליגע קאמיסיע פון פראפ. בעקער-און קאנדיטארי-ארבייטער-פעראיין בעט אונז מיטצוטיילען, אז די קאנטראל-רשימה פון די מיטגליעדער-אבצאהלונגען, איז פערענדיגט געווארען און דער ס"ה פון דער רשימה איז, אז אלע מיטגליעדער וועלכע זענען שולדיג מעהר ווי פאר 3 חדשים וועכענטליכע ביישטייערן. לויט'ן בעשלוס פון דער לעצטער גענעראל-פערזאמלונג ווערען דעריבער אלע מיטגליעדער אויסגעשלאסען. אלע בעקער-און קאנדיטארי-ארבייטער, וואס ווילען זיין ווייטער מיטגליעדער אין פעראיין דארפען זיך מעלדען אין פעראינס-לאקאל (מרדכי גבאי'ס גאס 4) וואו זיי קענען זיך איינשרייבען אין פעראיין. די קאמיסיע מאכט אויך אויפמערקזאם, אז צו דער אלגעמיינער פערזאמלונג וואס וועט פארקומען קומענדיגען פרייטאג, וועט צוגעלאזט ווערען נור מיטגליעדער.

לעדער-ארבייטער-פעראיין.

אויף דער לעצטער פערוואלטונגס-זיצונג פון פראפ. ארבייטער-פעראיין פון דער „לעדער-בעארבייטונגס-בראנזשע" איז בעשלאסען געווארען צו מעלדען אלע מיטגליעדער, אז צוליעב דער פערזאמלונג, וואס קומט פאר דעם קומענדיגען שבת אין וויקטאריא-זאל (דלוגא 45) זאלען זיי זיך בעווארענען מיט די מיטגליעדס-ביכלעך. יעדען אווענד פון 8 — 10 אין פעראיינס-לאקאל (פאלודניאווא 2). די פערוואלטונג מאכט אויך אויפמערקזאם, אז ס'זענען פערפערטיגט געווארען פון דרוק יודישע אוסטאווען, וועלכע מ'קען בעקומען ביים דיזשורנע.

אנ'אייגענע הויז פאר'ן פרויען-שוץ-פאראיין.

ווי מיר דערוויסען זיך, האט דער בעקאנטער היגער פילאנטראפ ה' יעקב הערץ בעשלאסען אויסצובויען אנ'אייגענע הויז פאר'ן יודישען פרויען-שוץ-פאראיין, דאס הויז וועט אויסגעבויט ווערען אויפ'ן פלאץ פון הערץ'ס „אכראנקע" אנטקעגען העלענענהאף. דער ארכיטעקטאר סטאניסלאוו לאנדוי ארבייט שוין אויס דעם בוי-פראיעקט פון נייעם הויז.

פערשידענעס.

דער פעטריקאווער גובערנאטאר האט ערלויבט די היגע פרייווילינע פייערלעשער דעם 27, 28 און 29 יוני איינצוארדנען פייערלעשער-איבונגען אויפ'ן טעריטאריום פון שייבלער'ס פאבריקען, אין די איבונגען וועלען זיך אויך בעטהיילינגען פייערלעשער פון דער פראווינץ.

— אין יוני וועלען פאלגענדע טעג נישט זיין קיין פראטעסט-טעג: 7, 8, 11, 14, 21, 28 און 29.

— לויט דער פעראָרדנונג פון פעטריקאווער גובערנאטאר, איז אין זגערזש פערמאכט געווארען נייםאן'ס פארבערייע, ווייל די פילטערס זענען נישט געווען אין ארדנונג. איצט פיהרט איין ה' נייםאן ביאלאגישע פילטערס אין זיין פארבערייע און דאן וועט מען זי צוריק עפענען.

— (ג) דער היגער בערזען-קאמיטעט האט בעקומען א מיטטיילונג, אז עס איז איינגעפיהרט געווארען א נייער פאהר-פלאן פון צוג, וועלכער פיהרט ארויס פון ווארשא דירעקט קיין סיביר און וולאדיוואסטאק די סחורות אויף די סיבירער האנדעלס-מערק. לויט'ן נייעם פלאן געהט דער צוג ארויס פון ווארשא יעדען פרייטאג ארום 11 א זייגער ביי נאכט. די רייזע קיין סיביר וועט דויערן 30 טאג.

— (ג) די פעטריקאווער גובערנסקע קאמיסיע האט ערלויבט דעם בעזיצער פון גראוויר-אנשטאלט אויף פעטריקאווער 93 דוד שטאנגע, צו עפענען אין לאדז די ערשטע מעכאנישע פאבריק פון עמאליע-שילדען און מעסינג לאקשטעמפלען.

— עס האבען פערשטרייקט 20 טישלער-לוינארבייטער פון דער פירמע „רובין און זילבערשטיין" (פאלודניאווא № 8) וועלכע פערלאנגען העכערן דעם לוין אויף 25 פראצענט.

— דער פעטריקאווער גובערנאטאר האט בעשטראפט פאר עובר זיין די מעלדונגס-כללים א געוויסען יאן לייטאייזען מיט 25 ר' אדער 7 טעג ארעסט, א געוויסען יוליוס פריידמאן מיט 100 ר' אדער 1 חודש ארעסט און א געוויסען טעאדאר האפמאן מיט 50 ר' אדער 14 טעג ארעסט.

— די אקציענגעזעלשאפט „לואי גייער" האט אויסגעצאהלט איהרע אקציאנערען פאר'ן פערגאנגענעם יאהר 10 פראצענט דיווידענד.

— דער אויעזדנער איגזשינער קארפינסקי האט זיך געווענדעט מיט א בימע צו דער העכערער מאכט, אז מען זאל אסיגנירען א גרעסערע סומע אויף אויסצובעסערן דעם שאסע צווישען לאדז און טאמאשאוו.

פאלשע 5 רובלדיגע.

די לעצטע טעג האבען זיך בעוויזען אין אונזער שטאדט פאלשע גאלדענע 5 רובלשטיק. די פאליציי האט גענומען פיהרען א שטרענגע אויספארשונג וועגען דעם און עס איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז א געוויסע בראניסלאווא גראפינסקא פון סטארא זארזשעווסקא № 65 פערשפרייט די פאלשע מטבעות. מען האט ביי איהר אין שטוב געמאכט א רעוויזיע און געפונען 4 פאלשע גאלדשטיקלעך. זי האט ערקלערט, אז דאס האבען איהרע קינדער געפונען אויף דער גאס.

זי איז דערווייל אנגעקלאגט געווארען אין געריכט און עס ווערט געפיהרט וועגען דעם א שטרענגע אויספארשונג.

דער ביספינג-פראצעס.

(פון ווארשא דורכ'ן טעלעפאן).

ס'ווערט פארגעלייענט דאס עדות'זאגען פון ערמארדעטענס ברודער פורשט קסאווערי דרוצקי-ליובעצקי, וועלכער ערקלערט, אז ביספינג איז איהם קיינמאל נישט געפעלען געווען. ער קאן אין דעם מארד קיינעם נישט בעשולדיגען, ווי נור ביספינג'ן. וואס אנבעלאנגט די וועקסלען, קאן דער עדות גארנישט זאגען, אז די אינטערשריפט איז געפעלשט, ווייל זי איז ענלעך צו דער אונטערשריפט פון ערמארדעטען, אמת איז אבער דאך פערדעכטיג: דער ערמארדעטער האט זיך נישט אונטערגעשריבען „ליובעצקי" נור „ליובעצקאי".

דאן ווערט אויסגעהערט דער אפעקון וולאדימיר לענסקי, וועלכער ערקלערט, אז דער פאמיליע-ראט האט אנערקענט די וועקסלען פאר פאלשע, ווייל קיינער האט נישט געוואוסט די בעדינגונגען, אויף וועלכע דער ערמארדעטער האט געזאלט ארויסגעבען די וועקסלען.

ס'ווערען פארגעלעזען די ערקלערונגען פון איינינע עדות, וועלכע האבען זיך נישט צוגעשטעלט און דאן מעלדעט דער געריכטס-פרעזידענט, אז ס'זענען געקומען די עדות עדוארד נאטאנזאן און דער פורשט פראנצישעק דרוצקי-ליובעצקי.

צוערשט ווערט אויסגעהערט דער עדות נאטאנזאן, וועלכער ערקלערט, אז זייענדיג איינמאל מיט'ן ערמארדעטען פירשט און איינעם פון זיינע נוטער, האט ער זיך איבערצייגט, אז דער פורשט איז זעהר א נערוועזער מענש.

דער פורשט פראנצישעק ליובעצקי ווערט נישט אויסגעהערט, ווייל ער איז געווען אין זאל, ווען ס'איז אויסגעהערט געווארען דעם ערמארדעטענס טאכטער.

פון די ערקלערונגען פון די איבריגע עדות שטעלט זיך ארויס, אז ביספינג האט זיך ערווארבען דעם גרעסטען צוטרוי צווישען זיינע פריינד, וועלכע האבען איהם אחן וועקסלען געבארגט גרעסערע סומען געלד און ער האט עס זיי שטענדיג אחן שטערונגען צוריקגעגעבען.

* * *

דער עדות יוליאן איירסון-ניעסטשאוועוו, ביספינג'ס א שוואגער, בעכאראקטעריזירט ביספינג'ן אלס ערענטליכען און פיינעם מאן, וועלכער האט זיין פאמיליע גרויסע טובות געטהון.

דער עדות גראף זאטוסקי, א שכן פון דער פירשטין דרוצקא-ליובעצקא און פון דער בארא'נעסע ביספינג, דערצעהלט, אז דעם 23-טען אפריל 1913 איז ער אנגעקומען נעבען דער פירשטין דרוצקא-ליובעצקא, וועלכע האט זיך דאן צוגעקלאגט אויף איהר מאן, אויסלענדער. בעת די פורשטין האט זיך דערוואוסט וועגען דער ערמארדונג פון איהר מאן, האט זי זיך אבגערופען צום עדות:

— כ'ווייס, ווער ס'האט איהם ערמארדעט.

אין דאן האט זי דערצעהלט אז זי איז חושד אין דער ערמארדונג דעם רוענער גראל, וועלכען דער פורשט האט ניט לאנג ענטזאגט פון זיין שטעל, גראל האט ארויסגעוויזען די ערנסטע אונזשוינקטען און ער האט שוין א מאל דערהרג'עט א מענשען.

ווען דער עדות האט איהר געזאגט, אז מען איז חושד ביספינג'ן אין דער ערמארדונג, איז די פורשטין ווי אויך איהר 15-יעהריגער זוהן געווארען שטארק אויפגערעגט. די פורשטין האט איהם דאן דערצעהלט דעם פאראפאל מיט'ן פערגיפטעטען סוס, בעמערקענדיג דערביי, אז גראל איז דאמאלס געווען אין דער וואוינונג פונ'ם פירשט.

טעאטער און מוזיק.

דאווראק'ס גאסטשפיעלען.

די ערשטע צוויי גאסטשפיעלען פון בערוהמטען קינסטלער שוישפיעלער וולאדיסלאוו דאווראק מיט זיין ערשטער קלאסיקער טרופע זענען ארויס מיט א גלענצענדען ערפאלג. דאס גרויסע טעאטער איז געווען איבערפילט און דאס פובליקום האט די פערדיענסטפולע שוישפיעלער יעדער ווארום אויפגענומען.

צום ערשטען גאסטשפיעל איז דורכגעגאנגען און איינער נעבעבען געווארען סוכאווא-קאבולינ'ס פיעסע „סוואדבא קרעטשינסקאגא" („קרעטשינסקי'ס חתונה"). דאס שטיק איז אויסגעצייכענט געשפועלט געווארען און דעם טאלענטפולען דאווראק, וועלכער האט געשפועלט די הויפטראלע האט דאס פובליקום געמאכט רוישענדע אוואציעס.

נעכטען און אווענט איז ווידער אויפגעפיהרט געווארען אסטראווסקי'ס הארציגע קאמעדיע „שוטניקי", „לצים" מיט ה' דאווראק אין דער כאראקטער-ראלע „אבעשאלאוו" און אויך די געבליבענע איינפיהרונג איז אויס מיט א גלענצענדען קונסטלערישען ערפאלג.

היינט אווענט קומט פאר אין גרויסען טעאטער דער לעצטער גאסטראל פון דאווראק'ן מיט זיין טרופע. געשפועלט וועט ווערען קרולאק'ס קאמעדיע „זאחשעזאנאייע סטשאסטיע" („ערצאוויטערטעס גליק") מיט דאווראק אין דער ראלע פון „פאברוקאנט נאריזנין".

די פראווינץ.

(פון אונזערע קארעספאנדענטען).

סקערניעוויץ.

אנפאלען אויף יודען.

מאנטאג דעם צווייטען טאג שבועות בעת א גרעסערע גרופע יודען זענען געגאנגען אונטער'ן שטאדט שפאצירען אויפ'ן וויערזשבינער שאסע זענען אויף זיי אנגעפאלען איינינע קריסטען, וועלכע האבען די יודען אנגעהויבען אונבארמהערציג צו שלאגען. איינינע יודען זענען אויך פערוואונדעט געווארען, צווישען די שפאצירענדע יודען איז ענטשטאנען א שרעקליכע פאניק און זיי

„דער יודישער פירשט".

א שפאנענדער היסטארישער ראמאן.

(ספעציעל בעארבייט פאר'ן „לאדזשער טאגעבלאט").

57)

VI.

די סכסוכים צווישען יוסף און מוסטאפא.

יוסף איז שטענדיג געווען אויפריכטיג און האט אין די קריטישסטע מאמענטען דעם אמת נישט פערהוילען. אויך איצט ווילענדיג מאכען זיין שריט צו פיהרען אונטערהאנדלונגען מיט פאמאגוסטא וועגען שלום, האט ער נעפונען פאר נויטיג וועגען גאנצען פלאן צו דערצעהלען מוסטאפא.

שווייגענדיג האט דער דאזיגער אכזר איהם אויסגעהערט און דאן האט ער אויף איהם זיינע דורכדרינגענדע אויגען אויפגעהויבען און שארף געענטפערט:

— איך ווייס נישט, וואס עס איז עפעס מיט'ן פירשט געווארען! דער פירשט איז געווען דער גאנצער אויפטהוער פון דער איצטיגער מלחמה און איך האב גערעכענט, אז ער וועט ארויסווייזען אין דער מלחמה זיין גאנצען העלדענמוט! נאר וואס איז געווארען מיט'ן פירשט! זייט ער איז ארויף אויף די אינזעל, איז ער געווארען ווי א שוואך קינד, ווי א ציטערינג בעשעפעניש... מוסטאפא איז אבער נישט אזא, וואס זאל זיך פאר עפעס דערשרעקען, אדער פערציטערט ווערען צוליעב א קרעכץ, אדער א זיפץ...

ער איז אויף א רגע ענטשוויגען געווארען און שפעטער מיט מעהר הארטקייט ווייטער געזאגט:

— וואס מעהר קריסטליכע קעפ מיר וועלען צושמעטערן, אלץ מעהר כבוד וועלען מיר האבען שפעטער אהיים קומענדיג! און דערום, פירשט, זאלסטו זיך היטען! ווייס וואס דו בייסט זיך מרחם אויף די פיינד פון אונזער הערשער בעווייזט, אז זיי זענען דיינע פריינד! אויך דיין געליבטע איז א ווענעציאנערין און איהרע ברידער און איהר גאנצע פאמיליע זענען אונזערע גרעסטע שונאים! ווען דו וועסט עובר זיין די בעפעהלען פון פאדישא וועל איך זיין דער ערשטער, וואס וועל דיך דערשיסען.

די דאזיגע ווערטער, וואס זענען פול געווען מיט אכזריות, אונצוטרוי און שטאלץ האבען יוסף'ן געבערענט ווי א פייער און מיט א כעס האט ער געענטפערט ענערגיש מוסטאפא'ן:

— די מאכט פון מוסטאפא צו אורטיילען מיך און מיינע האנדלונגען איז ערשט פון נעכטען... עס זענען געווען צייטען, וואס אויך דיין קאפ איז נישט אזוי זיכער צווישען די שולטערן געזעסען!...

ווי א שלאנג וואלט איהם א ביס געטהון, אזוי איז מוסטאפא אונטערגעשפרונגען פון זיין ארט, ווי ער האט געוואלט מאכען א סוף צום געשפרעך. ער איז אבער געבליבען שטיל און הין און צוריק געגאנגען און צארנדיג ארומגעשפאנט איבער'ן געצעלט.

יוסף האט ווייטער גערעדט:

— מיט שווערדען און שפיזען ווילסטו מאכען א סוף צום לעבען פון די פיעל איינוואוינער פון קפריסין; מיט פייער און וואלקענס רויך ווילסטו פערניכטען די וואוינהייזער פון פרעכטיגען אינזעל! דו ווילסט צוטרעטען אלע פלאנצונגען און פרוכטען, אלע גרעזער פון די פעלדער און אלע ווייַנטרויבען פון די ווייַנגערטנער ווילסטו פערניכטען!! טהוט אזוי א טרייער דיענער זיין האר?! האסטו דען פערגעסען, אז עס וועלען אריבערגעהן איינינע טעג און דער דאזיגער הערליכער אינזעל, וואס דו צוטראמפעלסט מיט דיינע פיס און מאכסט דא פון אלץ א תל — אז דער דאזיגער אינזעל וועט ווערען א טייל פון דער מעכטיגער אטאמאנישער מלוכה!! אומזיסט וועט מען דאן פערלאנגען פון אינזעל די איינגענע פרוכטען און די איינענע טייערע ווייַנען... און ווען דער סולטאן וועט דאן א פרעג טהון א סאלדאט: „פארוואס האט איהר פערניכטעט דעם אינזעל?" וועט ער באלד ענטפערן: „מוסטאפא האט אזוי בעפעהלען!"

יוסף איז ענטשוויגען געווארען, זיינע ווערטער האט אויף מוסטאפא'ן געמאכט א שטארקען איינדרוק. יוסף האט עס בעמערקט. ער האט דאן צוגעגעבען:

— איך זעה אבער, אז איך קאן אויף דיר נישט ווירקען און דערום איז דער בעסטער אויסוועג פאר מיר — אוועקצוגעהן פון דאנען... איך וויל בעסער נישט זעהן, ווי דו טרעטעסט מיט די פיס די בעפעהלען פון אונזער הערשער! איך וועל זיך פעראייניגען צו דער מחנה, וואס געהט אויף פאמאגוסטא. פאר'ן אוועקגעהן וויל איך דיר נאר שווערען, אז אלע בעשולדיגונגען געגען מיר זענען פאלש און ליגען. איך קאן דיר שווערען, אז איך האב צו וועגעריג קיין שום שייכות נישט און די קרובים פון לעאנארא קורינה בין איך אפשר א גרעסערער שונא פון דיר!

מוסטאפא האט געוואלט יוסף'ן ווייזען, אז ער האט פאר איהם נישט קיין מורא, אז ער לאכט זיך פון איהם אויס. ער האט מאדנע פערקריכט זיין געזיכט, אנ'איראנישער חוזק-שמייכל איז אריבער זיינע ליפען. ער האט יוסף'ן אין א שפאטישען טאן געענטפערט:

— ווען דער פירשט וויל געהן מיט דער שלום-מחנה, ביטע, איך וועל איהם נישט שטערען!... נאר זיינע ערעלע געדאנקען קאן דער פירשט אנ'אנדערען אנפערטרויען! אויף מיר וועט דער פירשט מיט זיינע מליצה'דיגע רייד נישט ווירקען! איך וועל פון מיין וועג נישט אראב! איך וועל קיין מענשען נישט דערלאזען ברענגען אנ'אומגליק אויף אונזער רעגירונג און אויף אונזער הערשער! מעגסט זיך געזונטערהייד ארומפליהען ווי א פריידענס-טויב איבער די בערג פון קפריסין, מעגסט זיך זעטיגען פון איהרע טייערע פרוכטען וויינען כל זמן עס איז צייט! איך וועל געהן הינטער דיר און וואו איך וועל נאר אויפהייבען מיינע אויגען, אין מזרח, אין מערב-זייט, אדער אין צפון אדער אין דרום-זייט — טויט און פערניכטונג וועל איך הינטער מיר איבערלאזען, קיין שריד און פליט וועט ערגעץ נישט בלייבען! און די גרעניצען פון דיין מלוכה, וועגען וועלכער דו חלומ'סט, וועלען זיך געפינען אין טויטען-טהאל, אויף דער טויטען-אינזעל, וואס איז בעדעקט מיט פגרים און בלוט!...

יוסף האט איהם געוואלט עפעס ענטפערן, נאר איידער וואס ווען האט מוסטאפא שוין געהאט פערלאזען דעם געצעלט.

מוסטאפא האט זיך ארויפגעזעצט אויף זיין פערד און אוועק צום חיל געבען בעפעהלען וועגען צוגרייטען זיך צו א נייעם שטורם אויף דער פעסטונג.

מיט א פערביטערטען הארצען איז יוסף אוועק פערשטעהענדיג, אז איהם וועט זיך שוין נישט איינגעבען ווייטער צו מאכען מוסטאפא'ס שטיינערן הארץ און ער האט דערום בעשלאסען באלד אוועקצוגעהן צו פאמאגוסטא.

ער האט אויף שנעל צוזאמגענומען א גרופע פון זיינע איבערגעגעבענע סאלדאטען און איז אוועק בעזיכטיגען דעם אינזעל און צו דערגרייכען די שטאדט, אין וועלכע ס'געפינט זיך זיין הארצענס-געליבטע, דער מקור פון אלע זיינע וואגלענישען און האפנונגען.

מוסטאפא איז באלד צוריקגעקומען פון שלאכט-פעלד אין זיין געצעלט און איידער יוסף איז נאך אוועק, האט מוסטאפא אריינגערופען זיין סעקרעטאר, איהם געהייסען אנשרייבען צוויי בריעף: איינעם צום גרויסוויזיר און דעם צווייטען צום שייך-על-איסלאם. ביידע בריעף זענען באלד אנגעשריבען געווארען און זעלבען אווענד זענען מיט א שיף ארויסגעפאהרען קיין קאנסטאנטינאפאל צוויי ספעציעלע שלוחים, וואס האבען געפיהרט די צוויי אנגעשריבענע בריעף.

(פארזעצונג קומט).

Lodzer Tageblatt № 118 ראדזער טאגעבלאט

האבען אנגעהויבען צו אנטלויפען אין שטאדט ארין, די קריסטען האבען זיי נאכגעיאגט ביז'ן שטאדט פערווארפענ־דיג זיי מיט שטיינער און שלאגענדיג אונבערחמנות'דיג, ערשט פאר'ן שטאדט איז אנגעקומען פאליציי, וועלכע האט די אנפאלער צוטריעבען און איינינע פון זיי ארעסטירט. (נ)

קאנין.

ערמארדעט א יודישע פאמיליע.

אין דער וואוינונג פון תבואה־סוחר בער האהן האט מען בינאכט אויפגע־בראכען א פענסטער און ס'זענען ארייז צוויי מערדער, וועלכע האבען מיט א האק אבגעהאקט האהנ'ען דעם קאפ און אידם אויפ'ן ארט געלאזט א טויטען.

אויף די קרעכצען פונ'ם נוסס האט זיך אויפגעכאפט זיין זוהן אברהם, די מערדער האבען אויך אידם דערלאנגט מיט דער האק איבערן קאפ און אידם שווער פערוואונדעט. דאן זענען די מערדער אנטלאפען.

דער דאזיגער שרעקליכער מארד האט אין שטעדטיל ארויסגערופען גרויס אויפרעגונג און טריער.

די פאליציי האט באלד געגוסען פיהרען א ענערגישע אויספארשונג. דער פערוואונדעטער אברהם האט מיטגע־טיילט דער פאליציי, אז ער האט אין איינעם פון די מערדער דערקענט דעם ווירשען גערטנער און שפיליטער י.

שווער. די פאליציי האט געמאכט א רעוויזיע בי שוועד'ן אין דער וואוינונג און אידם ארעסטירט.

די אויפרעגונג אין שטעדטיל נעמען דעם שרעקליכען מערדער איז נעוואל־דיג גרויס. (נ)

לעצטע נייעס.

דער פראצעס פון דער גרעפין טיעפאלא.

טילאן (פ.) ס'האט זיך געענדיגט דער סענסאציאנעלער פראצעס פון דער גרעפין טיעפאלא, וועלכע איז בעשול־דיגט געווארען אין ערמארדען דעם דענטשיק פון איהר מאן פאליומאנטי. לויט דער מיינונג פון דער פערטיידיגונג איז דער מארד פארגעקומען אויף א געוועצליכען צושטאנד פון זעלבסט־פער־טיידיגונג, בעת די פרוי האט בעשיצט איהר עהרע. לויט דער מיינונג פון די בעשולדיגער איז דער מארד אויסגע־פיהרט געוואָרען לויט א פריהער בע־טראכטען פלאן, ווייל די פרוי, וואס האט פריהער געהאט אינטימע בעציי־הונגען מיט דעם דענטשיק האט גע־וואלט פערניכטען אלע בעזיהונגען פון איהרע בעציעהונגען צום ערמארדעטען.

נאך א לאנגער פערהאנדלונג האט דאס גערינכט בעפרייט די בעשולדיגטע, אנערקענענדיג, אז די פרוי האט פער־טיידיגט איהר עהרע.

שטרייק־אונרוהען.

רוים (ספ.) דער גרופען־שטרייק, וואס איז אויסגעבראכען אין סיציליען, האט אנגענומען א רעוואליציאנערען כא־ראקטער.

אין קאטאניא און פארטאעמפע דאק־לא זענען נעכטען פארגעקומען גרויסע נאסען־אונרוהען. די ארבייטער־פרויען האבען געמאכט א דעמאנסטראציע און געהענדיג איבער די נאסען האבען זיי געשריען: „איהר ווילט אונז צונעמען דאס ברויט, און מיר וועלען אונטער־צינדען אייערע פערמעגענס.“

די פרויען האבען אויך אונטערגע־צונדען פיעל מאגאזינען, וועלכע זענען פערברענט געוואָרען ביז צום גרונד.

רוים (ספ.) עס בעשטעטיגען זיך די לעצטע ידיעות פון פארטא־עמפע דאפלא אין איטאליען, אז די שטרייי־קענדע האבען פיעל בנינים אונטער־נעצונדען. בעת די אונטערצינדונגען האבען די פרויען גענומען א גרויסען אנטייל. די שטרייקענדע דראהען צו אונטערצוצינדען די נאנצע שטאדט.

ס'איז ארויסגעשיקט געוואָרען מיליי־טער פון פאלערמא.

ווידער אנטלאפען דער אלבאנער פירשט.

פאריז (ספ.) דער „שורנאל“ האט דערהאלטען פון זיין ספעציעלען קארעס־פאנדענט אין דוראצא א דעפעשע, אז דער פירשט טראנט זיך ווירקליך ארום מיט דעם נעדאנק צו אנטלויפען פון אלבאניען. ווי אנדערע זאגען אבער זאל ער נאר בדעה האבען אייבערצוטראגען זיין רעזידענץ קיין סקוטארי. נעכטען זענען אלע בעדיינטע פון פאלאץ געווען פערנומען בי דער ארבייט צו פערפא־קען אלע חפצים פון פירשט אין גרויסע קאפערס, וועלכע מען האט אויך באלד אוועקגעשיקט. דער פירשט וועט וואהר־שיינליך מארגען אבפאהרען. וואוהין ווייסט מען נאך נישט. נאר ווען אפילו דער פירשט זאל אבפאהרען קיין סקו־טארי בעטראכט מען דאס ווי ער וואלט אין גאנצען אנטלאפען און מען קאן זאָ־גען, אז די רייזע קיין סקוטארי וועט זיין דער ערשטער שריט אויף דעם וועג זיך אבצוזאגען פון טהראן.

אנאנפאל אויס א פרינצעסין פון בייערן.

בילבאא (ספ.) ווען די פרינצעס־סין לודווינ פערדינאנד פון בייערן איז ארויס פון דער קירכע איז צו צו איהר א פרוי, וועלכע האט אויף איהר נע־וואלט ווארפען א פלאש אנגעפילט מיט עפעס א שטאף. די פרוי האט מען ארע־סטירט. עס איז דערוויזען געוואָרען, אז זי איז משוגע, די פלאש איז געווען פול מיט וויטריאל.

אנאטענטאט.

וואשינגטאן (ספ.) אין בנין פון לאנדווירטשאפט־דעפארטאמענט האט מען אין דער וואוינונג פון מיניסטער נעפונען פינף שטאלענע רעהרען, וואס זענען אנגעפילט געווען מיט דינאמיט. צום גליק האט מען דאס בעצייטענס בעמערקט. לעת עתה איז מען נאך נישט נעקומען אויף דער שפור פון די אנפאלער.

רעדאקטאר: י. אונגער.
פרויסנעבער: (ע. האמבורסקי. (א. טענענבוים.

גרויסעס טעאטער דיר. י. זאנדבערג.
פרייטאג צו נאכטס און שבת נאכמיטאג און אבענדס
נייעס!!! צום 5, 6 און 7־טען מאל נייעס!!!
וואלטער ברוינס השכאינטערעסאנטע אלעגאריע אין 5 געזעגנע בעארבייט פון גרויסען אמעריקאנער סטאר מ"ר דוד סעסלער מיזיק פון הענרי וו. סאוויידזש
יעדע פרוי
ווי זי זוכט ליעבע
„זיט בארמהערציג, זיט נערעגט, זיט ליבעראל
צו יעדע פרוי, צו יעדער צייט און איבעראל
איהרע פעהלערען זענען פיעל, נישמאנד איז דארען שולד
יעדע פרוי בעגלייטען: שעהנהייט, יוגענד, אונשולד אונד געוויסען.
הויפטראלען: „יעדע פרוי“ די געפייערטע קינסטלערין אונזער ליעבער נאסט
מיסס מאלווינא לאבעל
בילעטען בעקומט מען טעגליך פון חיינט אן אין דער קאסע.
אנאנס! ס'ווערט פארבערייט צום אויפפיהרען די גרויסע קאמישע אפערעטע פונ'ם בעוואוסטען שרייבער ל. בוימואל
מאדאם פרייליין.

גרויסעס טעאטער. היינט דאנערשטאג לעצטער גאסטראל
פון דער טרופע פונ'ם קייזערליכען אלעקסאנדער־טהעאטער אין פעטערסבורג מיט'ן אנטייל פונ'ם אלערהעכסט אויסגעצייכענטען ארטיסט פון די קייזערליכע טהעאטער
וו. נ. דאווידאוו Владимиръ Николаевичъ ДАВЫДОВЪ
געשפיעלט וועט ווערען
Завоеванное счастье
פון ה. קרילאוו. ראל „פאבריקאנט נאריזנין“—ה. נ. דאווידאוו.
אנפאנג פינקטליך 8¼ אוהר. בילעטען בעקומט מען נור אין דער קאסע פונ'ם גרויסען טהעאטער. 5652

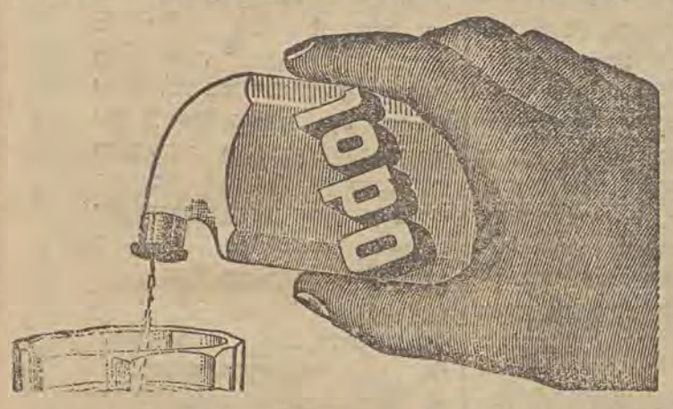

אדאל, איז לויט דער איינשטימיגער מיינונג פון די גרעסטע געלעהרטע, דאס בעסטע צאהן־שווענקעכץ, וועלכעס ענטשפרעכט פאלקאם אין דער גענענווערטי־גער צייט. די פאדערונגען פון דער צאהן־היגיענע.
א פלאש 85 ק., א גרויסע פלאש, וועלכע גענינעט אויף איינינע חדשים קאסט 1 ר' 50 ק'. 5534

בערליין
רוסישעס האטעל אדעססא
ליגיען שטראססע 146 אם באהנהאף
פרידריכשטראססע
כשר — רעסטאראנט — כשר
65 פ. טינקאווסקי. 5562

פאבריקאטען דער בערימטען
פוטצפאמאדע „אמאר“
חשם. הערקע לובשינסקי עס קאמם.
שקע. נעו. בערלין. 4307

צוליעב דער קאנקורענץ 75% בילינער, פערקויף איך יעצט מיינע אויסלענדישע
כריסטאל־עמאליע־שילדער
D. STANGE, Petrikauer 93, tel. 25-24.
איין גרויסער אויסוואהל אין לאנגער־שילדער. 316 2 2

צום טויט פון אונזער געהרטען חבר
שלמה הערשענבלאט
דריקען מיר אויס אונזער טיעפסטע בעדויערען און בעטען אלע מיטגליעדער אנטייל צו נעהמען אין דער לויה היינט פינקטליך 12 פ זיינער פארם. פון טרויער־הויז מרדכי־גבאי'ס 27.
די פערוואלטונג פון פראפעס. ארב. פעראיין פון דער „האלץ־בעארבייטונגס־פראנזשע“. 489

3007
Hermann Hirt
הערמאן הירט
הויך־טיעפבוי־איינענבעטאן
משענטמאכער, שקאלנא שטר. 6, טעלעפאן 624
צוזיינגעשעפטע און קענינסהיטע, לאוראהיטע אין ראדאם.
שנעהמונג פון בוי־ארבייטען אלער ארט אין הויך־ און טיעפבוי, בערג־בוי און הויטענבעטרייבע, בעטען־ און אייזען־בוייטען, וואסערבוי, פאבריקס־בוייטען, האלאיינען און מארטינאיינען, קעסעל איינמויערונגען, קוימינס.

477 ס'איז ערשיענען דער 1 № פון די
וועכענטליכע ארבייטער־צייטונג
„דאס־וואָרט“
אינהאלט: דאס פערגאנגענע יאהר—שליכאוויטש, 22־טען טעפריל—ר. שיימאן, די שהערינקייטען פון פוילי־ציוניזם—ב. בארוכאה. אסיפילאציע און אנאי־סעביזיזם—ד"ר ה. זשיטלאווסקי. פון טרבייטער־צוזאמענפאהר פון די „האלץ־ארבייטער“ אין לאדז. די סטרייק־בעוועגונג בי די לאדזער וועבער־ארבייטער. צו בעקומען בי אלע צייטונגס־פערקויפער.

האמבורג־אמעריקא־ליניע
נאָרד־דייטשע ללאָיד

בעקוועמע, זיכערע אונד שנעלע פערזאנען־בעפערדערונג נאך אלען איבערזעאישען פלעצער דירעקט אהן א פערעסאדקע איבער ברעמען, האמבורג, ראטערדאם און אנטווערפען
מען וענדט זיך ווענדען מיט פאלען פערטריען שן די נעכסטע קאנטראל־סטאציאן, וועלכע ערמיילט ישדע נעוינשטע אויסקונפט אונד פערקויפט בילעטען צו אריגינאל־פרייזען דער דאמפפשיפלשאפטען.
ישדער, וועלכער וועט זיך איינער קאנטראל־סטאציאן אנפערטריען געניסט פאלקאמענעס פערזעליכען שון אונד איז זיכער בי ערפילונג דער לאנדעס־בעדינגונגען און איבערזעאישען חשפען, וו ער וועט זיין צייל ערריכען. מיט דען לאנדעס־בעדינגונגען מאכט ישדע קאנטראל־סטאציאן ישדען בעקאנט.
די קאנטראל־סטאציאנען בעפינדען זיך:
אין באיהרען בי מעטעל פערשעהער חער שבעלמאן
„ מילזיק „ „ פרישע
„ איידקונען „ „ בחען
„ פראפטקען „ „ בארען פון קייזערלינג
„ אילאגרא „ „ האזניאנסקי
„ פהארן־מאקקער „ „ פויל זעלטמאן
„ פאזען „ „ שרמור עזונער
„ אסטראוא „ „ העגנער 974 74

Dr. med. P. Braun
קרוטקא־שטר. 4, טעל. 35-35
נעה. אסיסט. פון בערלינער קליניקען ספעציאל־ארצט פיר הויט־ווענע־רישע- און געשלעכטס־קראנקהיי־טען, ספעז. בעהאנדלונג דעם טריפער און סיפיליס נאך די נייעסטע מעטהאדען. עמפפאנג פון 9—1 און פון 5—9, דאמען פון 3—5. בעזונדערעס חערטע־צימער. 5568

Dr. L. Klatschkin
ד"ר ל. קלאטשקין
קאנסטאנטינער 11.
ספעציאל־ארצט פיר הויט אין ווענע־רישע קראנההייטען. שפרעכשטונדען פון 9 ביז 1 און פון 6 ביז 8 אבענד. פיר דאמען בעזונדערעס חערטע־צימער פון 5 ביז 6 נאכם. 526 13

האטעל און פענסיאן חארקאוו
כשר
בערליין פרידריכשטר. 127 אם באהנהאף
5563

אנאנסען
פארן „לאדזער טאגעבלאט“ נעהמט אן
אין ברזשעזין
אונזער פערטרעטער ה' א. שאפמאן.

א פראטעסט
פער 10/5 אויף 34 רובל אויסשטעלער ר. חאנעוויטש, ווערא שמואל לאנדא פער־לוירען געוואָרען. אבצוברענגען נעגען בע־לאהנונג צו ש. לאנדא, אגראדאוא № 1. 469 1

צו פערמיעטען
פון 1/14 יולי א גרויסער לאדען מיט איין אנשטאסעדעס צימער, וויללאנא שטר. 5. 473 3 1

מיידלעך, וואס קענען נייען אויף א נייי־מאשין ווערען געגרייכט, דולגא שטר. 4, ה. 30. 474 1

א שותף מיט 6000—5 רובל
ווערט געזוכט צו א אנגעפיהרטעס פאבריי־קאציאנס־געשעפט א גאנגבארעס ארטיקעל. אפערטען אבצוגעבען אין די אדמיניסטר. דיז. בל. אונטער „M. K.“ 475 1

צו פערמיעטען
פערשיידענע וואהנונגען פון 1 ביז 6 צי־מער אין קוכע מיט בעקוועמליכקייטען פאנסקא 9. צו ערפאהרען ביים פערוואלטער דארטעלבסט פון 10 ביז 12 פריה. 421 55

דער ערשטער אין עלטעסטער לאדזער קאלינגרעף
Я. Берманъ
לעהרינען אויס אין א קורצער צייט שרייבען די שענסטע קאליגראפישע קאנטארסקע שנעלשריפט
31 מיט מעסיגע בעלאהנונג. 471
Полудневая 25 кв. 26.

Dr. med. Leyberg
קרוטקא 5 טעל. 26-50
ספעציאליסט פיר הויט, ווענערישע און געשלעכטס־קראנקהייטען. עמפפאנגט פון 10—1 און פון 6—8 נאכמיטאג. פרויען פון 5—6. (פיר פרויען א בעזונדער חער־מע־צימער). 5050 *

די שערהנסטע
קאליגראפישע קאנטארסקע שנעל־שריפט לערנט אויס דער בערוחמטער פר' קאלי־גראף 9. בערמאן, זאוואדזקא 19
אין 15 לעקציענען, די ערגסטע צוברע־לעגע האנדשריפט ווערט אויסגעגעבערט אויף דער שעהנסטער שריפט, וואס איז א ביהרונג פאר בוכהאלטעריע און קאররעס־פאנדענציע. דער פרייז איז זעהר ביליג, דער וואס צאהלט אין פאר 2 שפראכען, לערן איך ראנדשריפט אומזאנסט. דער וואס קען נאריגיס שרייבען קען זיך אויסלעהרען שרייבען גנוג א בריעף אין איין מאנאט. פאר ערפאלג ווערט גארענטירט. נעדענקט דעם אדרעס: זאוואדזקא 19, ה. 1.

אין קאנסק
בעקומט מען דעם
„לאדזער טאגעבלאט“
בי אונזער אגענט ה' לייב נאלדמאן
פיעטריקאווער גאס.

קאנצערט־גארטען
„מאנמייפעל“
טעגליך קאנצערט
פון וואַרשויער סימפאָנישען ארקעסטער אונטער לייטונג פון ה' בראָניסלאוו שולץ, פראָפעסאָר פון וואַרשויער מוזיק. נעזעל. אנפאנג תאַרב 9. אם זאָן- און פייערטאָגען 8 אוהר. ענטרעע 40 קאָפ. שיילער 20 ק. סימפאָניע־קאָנצערט 60 ק., שיילער 30 ק. אבאָנאָמענטען 3.60.

די ערשטע
היילאנשטאלט־
אמבולאטאריום
פיר קראנקע קראנקע.
פעטריקויער 46 טעלעפאן 30-13
דר. ק. בלום, נאז.־, אוירען־, אונד האלז־קראנקהייטען. מאגען., דזיענטס., מיטט., דאנער־שטאג. פון 1—2, פרייטאג, שבת, ווגט. פון 9—10 פריה.
דר. י. ליפשיץ, קינדער־קראנקהייטען פון 1—2.
דר. מ. קאנטאר, חירורג־קראנקהייטען פון 2—3 און 7—8.
דר. מ. פאפיערני, פרויען־קראנקהי־טען פון 3—4.
דר. ב. דאנכין, אויגען־קראנקהייטען נעהמט אן טעגליך פון 9—10 פריה.
דר. י. שווארצוואסער, אינערליכע אין נערוועזע פון 10—11 אונד 4½—5½.
דר. ל. פריבולסקי, חויט אונד ווענע־רישע קראנקהייטען, מאגען, דזיענטס, דאנערשטאג אונד פרייטאג פון 1½—2½.
דר. שומאכער חויט אונד געשלעכטס־קראנקהייטען, מאגען, מיטוואך אונד שבת פון 1½—2½. דזיענטאג, דאנערשטאג אונד פרייטאג פון 8½—9½ אבענדס זונטאג פון 2—3.
בלום, אורין־אנאליזיזן, פאקען זעצען. אינהאלאציאן נאך סיסטעם פראָפעסאָר קראסטען.
פיר אונבעמיטעלטע בעראטונג 50 קאפ.

ד"ר זילבערשטראם
Dr. J. Silberstrom
ארדזע. אים אמבולאטאָ. פון רויטען־קרייץ
12 זאוואדזקא 12
חויט נעשלעכטס אונד ווענערישע קראנק־הייטען. (בעהאנדלונג מיט ערהליך־חאטא 606—914) ערטליכע קאסטען. (ענטפערונג לעסטינער הארץ, פלעקען א. ו. ה. 12—2½ 5—8 זאנטאג 11—4

פון אויסלאנד צוריקגעקעהרט
דר. לעווקאוויטש
חויט ווענערישע בלאזע־לעדען אונד מענער שוועכע. בי סיפיליס 606—914 טריפער־ חיילונג אהן שפרייצעהונגען לויט א נייע מעטהאדע) קאנסטאנטי־נער שטר. 12 נעבען זעלינס מעטשער שפרעכשטונדען פון 9—1 אונד פון 6—8 נאכם. דאמען פון 5—6. *

דר. ל. פריבולסקי
פאלדניאווא 2. טעל. 13-59.
ספעציאל־ארצט פיר הויט, ווענערישע אונד האאר־קראנקהייטען עס מענער־שוועכע, אויף קאסטענישע פלעקען. בעהאנדלונג פון סיפיליס נאך ערהליך חאטא 606=914 אהנע בערגפס שטערונג. חיילונג מיט עלעקטריציטעט אונד חיבראציאָנס־מאסאזש. שפרעכשטונדען פון 9—1 אונד 4—9. פיר דאמען 5—6 בעזונדער חער־מעצימער. *

D. Glücksman
עלטעסטער פעלדשער
ווען דער פריוואטקלינינק דער ערצטע ד"ר גאלדמאן, קרוזע, יאשינסקי, גאלדבלום אונד איינער יעצט וענאנט סאנאטאריום „Unita“ וואר אויך לענגערע צעט אין דעם פאגונסקי'שען שפיטאל מעטיג. ערמיילט ראטה אין הילפע, מעלט אלער־ארט חירורגישע פערבענדע, חויטאנשנידי־צונגען, מאסאזשען, עלעקטריזאציאן, מעג־ליך פרישע פאקען, וואהנט ציעבער־שטר. 41, טעלעפאן 36-38.
עמפפאנגט פון 8 ביז 10 פריה אין פון 4 ביז 6 נאכם. אפטריכטונג לויט דער לעצ־טען פערגרונגען דער מעסעמיק אין אנטי־מעסעמיק. 176 12 8

ד"ר טראכטענהערץ
Dr. Trachtenherz
זאוואדזקא 6. טעל. 84-76
נעה. אסיסטענט דער פעטערסבורגער ספעציעלען שטעדט שפיטעל.
ספעציאל־ארצט פיר הויט אין ווענע־רישע קראנקהייטען אונד מענערשוועכע. בעהאנדלונג נאך ערהליך חאטא 606—914 חיילונג מיט עלעקטריציטעט. שפרעכשטונדען פון 8—2 און 6—9 דאמען פון 4 ביז 5. בעזונדערע חערטע־צימער. 1468

Хаимъ Мендель Абрамъ
Ицковъ Зильбербергъ
потерялъ свой паспортъ выдан. гм. Рожанъ, Маковской уѣздъ, Ломжинской губ. Отдать въ полицію. 442 3 2

Шева Берлинская
потеряла свой паспортъ, выдан. гм. Брачевице, Петр. губ. Отдать въ полицію. 444 3 3

Zagubiono świadectwo zallczeniowe za № 36073 na sumę 9 rnb. 50 kop. z przesyłki Łódz-Fabr.-Suchedniow. za № 154261, wydane przez Ekspedycję towarową Dróg. Ż. F. Ł. dnia 21/6 1913, które należy uważać za bezwartościowe. 481 A. Kinstler.

עם חיירד נעזוכט א מעדכען אים ווערגלאנגען. צו ערפאהרען אים פלוש־נעשעפט, פעטריקויער 58. 5704

Борухъ Мордко
Аврумовичъ Зазуля
потерялъ свой паспортъ, выдан. Любарской управой, Новоград-волынскаго уѣзда, Волынской губ. Отдать въ полицію. 460 3 2

וויכטיג
פאר בעזיצער פון גארדעראבע־געשעפטען, הענדלער, א. ז. וו.
געלעגענהייטסהאלבער זענען א פאר שטיק אנצוג־שטאפע אויף שטיק, אין איילען זעהר ביליג צו פערקויפען דלוגא 2 אין טויער רעכטס. (פאזנאנסקי'ס פאמיליענ־הויז) בי א. קנאפע. 482

א נייע פאבריק
פון פערשיידענע גענדיוועטע געלע לאטשען צו בילינע פרייזען, בע־קומט מען בי הירשיל סטרוזשעווסקי בערזינער 4 № לעצטער אינגאנג. 472

נוטע נעהערינס
פון שלאפרעקע, מאשינען, אויך בלייען חירד געברויכט בי ש. מאנדעל, לאדז, אנדראדאוא 3. 479

פאבריקס־לאקאל
פער זאפארט צו פערמיעטען, צירקע 1300 □ ארשען עלעקטרישע־אנ־שלים מיט דאמפפהייצונג. געלעגען פון די פאנסקא שטראססע. צו ערפאהרען אנדזעיא 41 ה. 10. 480 3 1

Хиль Алтеровъ
Бендковскій
потерялъ свой паспортъ, выдан. магистр. гор. Згержа а также карту выдан. гор. Калишъ. Отдать въ полицію. 478

Янкель Бугайскій
потерялъ свой паспортъ, выдан. магистратъ гор. Новорадомска, Петр губ. Отдать въ полицію. 486 1—

נוטע שניידער־מעדכען
צו באלאטע מוזעלעטען, הי אויך פארר־אנ־משנע ווערען געברויכט. וואיזדזקא 4 בי קאסאווסקי. 487

א יונגערמאן, וואס צו לערנען מיט קינדער ירדיש און רוסיש צו ערפאהרען פון 11 ביז 1, בי ב. ו. ציגנער־שטר. 41. ה. 31.

Zagubiono świadectwo

Тип. М. Гамбурскій и Ко. Лодзь, Петр. 16.

Редакторъ: И. Угоръ. Издатели: Ѳ. Гамбурскій, А. Тенкенбаумъ